

II

(Nezakonodajni akti)

UREDBE

UREDBA KOMISIJE (EU) št. 600/2012

z dne 21. junija 2012

o preverjanju poročil o emisijah toplogrednih plinov in poročil o tonskih kilometrih ter o akreditaciji preveriteljev v skladu z Direktivo 2003/87/ES Evropskega parlamenta in Sveta

(Besedilo velja za EGP)

EVROPSKA KOMISIJA JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije,

ob upoštevanju Direktive 2003/87/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. oktobra 2003 o vzpostavitvi sistema za trgovanje s pravicami do emisije toplogrednih plinov v Skupnosti in o spremembi Direktive Sveta 96/61/ES⁽¹⁾ in zlasti četrtega odstavka člena 15 Direktive,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Potreben je splošen okvir pravil za akreditacijo preveriteljev, da se zagotovi, da poročila upravljavca ali operaterja zrakoplova v okviru sistema Unije za trgovanje s pravicami do emisije toplogrednih plinov, ki se predložijo v skladu z Uredbo Komisije (EU) št. 601/2012 z dne 21. junija 2012 o spremljanju emisij toplogrednih plinov in poročanju o njih v skladu z Direktivo 2003/87/ES Evropskega parlamenta in Sveta⁽²⁾, preverjajo preveritelji, ki so tehnično usposobljeni, da prenesene naloge opravljajo neodvisno in nepristransko ter v skladu z zahtevami in načeli iz te uredbe.
- (2) Direktiva 2006/123/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. decembra 2006 o storitvah na notranjem trgu⁽³⁾

določa splošen okvir za lažji prosti pretok storitev in ponudnikov storitev v Uniji, pri katerem se ohrani visoka kakovost storitev. Uskladitev pravil za akreditacijo in preverjanje na ravni Unije v okviru sistema Unije za trgovanje z emisijami mora prispevati h konkurenčnemu trgu preveriteljev ter hkrati zagotoviti preglednost in informacije za upravljavce in operaterje zrakoplova.

- (3) Pri izvajanju člena 15 Direktive 2003/87/ES je treba zagotoviti sinergijo med celostnim okvirom za akreditacijo, ki ga določajo Uredba (ES) št. 765/2008 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. julija 2008 o določitvi zahtev za akreditacijo in nadzor trga v zvezi s trženjem proizvodov ter razveljavitvi Uredbe (EGS) št. 339/93⁽⁴⁾ in povezane določbe Sklepa št. 768/2008/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. julija 2008 o skupnem okviru za trženje proizvodov in razveljavitvi Sklepa Sveta 93/465/EGS⁽⁵⁾, na eni strani ter posebnimi značilnostmi sistema za trgovanje z emisijami toplogrednih plinov in zahtevami, ki so ključne za učinkovito izvajanje Direktive 2003/87/ES, na drugi strani. Uredba (ES) št. 765/2008 se mora še naprej uporabljati za vidike akreditacije preveriteljev, ki jih ne obravnava ta uredba. Zlasti je treba zagotoviti, da kadar zaradi notranjih praks države članice nadomestni postopek za akreditacijo, tj. potrjevanje preveriteljev, ki so fizične osebe, izvaja nacionalni organ, ki ga ta država članica imenuje v skladu z Uredbo (ES) št. 765/2008, zadevna država članica predloži dokumentarna dokazila, da navedeni organ dosega stopnjo verodostojnosti, ki je primerljiva z verodostojnostjo nacionalnih akreditacijskih organov, ki so uspešno opravili medsebojni pregled, ki ga je organiziral organ, priznan v skladu s členom 14 navedene uredbe.

⁽¹⁾ UL L 275, 25.10.2003, str. 32.

⁽²⁾ Glej stran 30 tega Uradnega lista.

⁽³⁾ UL L 376, 27.12.2006, str. 36.

⁽⁴⁾ UL L 218, 13.8.2008, str. 30.

⁽⁵⁾ UL L 218, 13.8.2008, str. 82.

- (4) Uredba (ES) št. 1221/2009 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. novembra 2009 o prostovoljnem sodelovanju organizacij v Sistemu Skupnosti za okoljsko ravnanje in presojo (EMAS), razveljavitvi Uredbe (ES) št. 761/2001 ter odločb Komisije 2001/681/ES in 2006/193/ES ⁽¹⁾ zagotavlja neodvisen in nevtralen sistem za akreditiranje ali licenciranje okoljskih preveriteljev. Zaradi skladnosti in zmanjšanja upravnega bremena držav članic in gospodarskih subjektov je treba upoštevati sinergije med navedeno in to uredbo.
- (5) V okviru sistema za preverjanje in akreditacije se je treba izogniti nepotrebnemu podvajanju postopkov in organizacij, vzpostavljenih na podlagi drugih pravnih instrumentov Unije, ki bi povečalo obremenitev držav članic ali gospodarskih subjektov. Zato je treba uporabiti najboljše prakse, ki temeljijo na uporabi harmoniziranih standardov, ki jih je sprejel Evropski odbor za standardizacijo na podlagi predloga, ki ga je Komisija izdala v skladu z Direktivo 98/34/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. junija 1998 o določitvi postopka za zbiranje informacij na področju tehničnih standardov in tehničnih predpisov o storitvah informacijske družbe ⁽²⁾, kot sta harmonizirani standard, ki določa splošne zahteve za akreditacijske organe, ki akreditirajo organe za ugotavljanje skladnosti, ter harmonizirani standard, ki določa zahteve za organe za potrjevanje in preverjanje toplogrednih plinov, ki se uporabljata pri akreditaciji ali drugih oblikah priznavanja, pri čemer so sklicevanja nanju objavljena v *Uradnem listu Evropske unije*, ter dokumenta EA-6/03 in drugih tehničnih dokumentov, ki jih je pripravilo Evropsko združenje za akreditacijo ali drugi organi.
- (6) Pri določitvi usklajenih pravil za preverjanje poročil upravljavca ali operaterja zrakoplova in akreditacijo preveriteljev je treba zagotoviti, da obremenitev upravljavcev, ki povzročijo manjšo količino emisij ogljikovega dioksida (CO₂) na leto, operaterjev zrakoplova, ki se v smislu Uredbe (EU) št. 601/2012 štejejo za male onesnaževalce, in tudi razpoložljivih sredstev držav članic ni nesorazmerna z zastavljenimi cilji.
- (7) Člen 27 Direktive 2003/87/ES državam članicam dovoljuje izključitev malih naprav, ki so predmet enakovrednih ukrepov, iz sistema Unije za trgovanje s pravicami do emisije toplogrednih plinov, če so izpolnjeni pogoji iz navedenega člena. Ta uredba se ne bi smela neposredno uporabljati za naprave, izključene v skladu s členom 27 Direktive 2003/87/ES, razen če se država članica odloči, da bi se ta uredba za njih morala uporabljati.
- (8) Preveritelj mora v skladu z načeli iz Priloge V k Direktivi 2003/87/ES uporabiti pristop, ki temelji na tveganju, da bi izdal mnenje pri preverjanju, ki bo dovolj zanesljivo, da skupne emisije ali tonski kilometri ne vsebujejo bistvenih napak in je poročilo mogoče potrditi kot zadovoljivo. Stopnja zanesljivosti mora biti odvisna od tega, kako temeljito in natančno so bile med preverjanjem opravljene dejavnosti preverjanja, ter od besedila izjave mnenja pri preverjanju. Preveritelj mora biti na podlagi ugotovitev in informacij, pridobljenih med postopkom preverjanja, zavezan k prilagoditvi ene ali več dejavnosti v postopku preverjanja, da se izpolnijo zahteve za doseganje zadostne zanesljivosti.
- (9) Da se vlogi pristojnega organa in preveritelja ne bi prekrivali, je treba pri opravljanju preverjanja jasno opredeliti odgovornosti preveritelja. Preveritelj mora načrt monitoringa, ki ga je odobril pristojni organ, vzeti za izhodišče in oceniti, ali so bili načrt in postopki iz načrta pravilno izvedeni. Če preveritelj ugotovi neskladnost z Uredbo (EU) št. 601/2012, je njegova odgovornost, da o tej neskladnosti poroča v poročilu o preverjanju.
- (10) Za učinkovito preverjanje poročila upravljavca ali operaterja zrakoplova je potrebno popolno razumevanje njunih dejavnosti. Preveritelj lahko zahtevane dejavnosti preverjanja opravlja šele po tem, ko se je s predhodno oceno prepričal, da je za to usposobljen. Da se zagotovi visoka kakovost dejavnosti preverjanja, je treba oblikovati usklajena pravila za predhodno oceno, na podlagi katere se določi, ali je preveritelj usposobljen, neodvisen in nepristranski, da lahko zahtevane dejavnosti preverjanja opravlja v skladu s pravili in načeli iz te uredbe.
- (11) Zagotavljanje ustreznih informacij upravljavcev ali operaterjev zrakoplova preveritelju je ključno v vseh fazah postopka preverjanja, zlasti v fazi pred sklenitvijo pogodbe, pri preveriteljevem opravljanju strateške analize kot tudi med celotnim postopkom preverjanja. Da bi bile informacije upravljavcev ali operaterjev zrakoplova zagotovljene v vseh primerih, je treba določiti sklop usklajenih zahtev.
- (12) Vse dejavnosti preverjanja v postopku preverjanja so med seboj povezane in se morajo končati, ko preveritelj izda poročilo o preverjanju, ki vsebuje izjavo preverjanja, sorazmerno z rezultati ocene preverjanja. Določiti je treba usklajene zahteve za poročila o preverjanju in opravljanju dejavnosti preverjanja, da se zagotovi, da poročila o preverjanju in dejavnosti preverjanja v državah članicah izpolnjujejo iste standarde.

⁽¹⁾ UL L 342, 22.12.2009, str. 1.

⁽²⁾ UL L 204, 21.7.1998, str. 37.

- (13) Analiza dovzetnosti sporočenih podatkov za potencialno bistvene napačne navedbe je pomemben del postopka preverjanja, na podlagi katerega se določi, kako mora preveritelj opravljati dejavnosti preverjanja. Vsak element postopka preverjanja je tako tesno povezan z rezultati analize teh tveganj v zvezi z napačnimi navedbami.
- (14) Sprejeti je treba posebne določbe za preverjanje poročil operaterjev zrakoplova in upravljavcev območij, za katera velja Direktiva 2009/31/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. aprila 2009 o geološkem shranjevanju ogljikovega dioksida in spremembi Direktive Sveta 85/337/EGS, direktiv 2000/60/ES, 2001/80/ES, 2004/35/ES, 2006/12/ES, 2008/1/ES Evropskega parlamenta in Sveta ter Uredbe (ES) št. 1013/2006 ⁽¹⁾.
- (15) Pravilno in učinkovito poročanje upravljavca ali operaterja zrakoplova o emisijah toplogrednih plinov je bistveno za izvajanje Direktive 2003/87/ES. Da se zagotovi ustrezno izvajanje postopkov monitoringa in poročanja, je treba v dejavnosti preverjanja, ki jih opravlja preveritelj, vključiti stalno izboljševanje delovanja upravljavca ali operaterja zrakoplova.
- (16) Dejavnosti preverjanja in izdajanje poročil o preverjanju lahko opravljajo samo preveritelji in njihovo usposobljeno osebje. Preveritelji morajo uvesti in stalno izboljševati notranje postopke, ki zagotavljajo, da je celotno osebje, ki sodeluje pri dejavnostih preverjanja, usposobljeno za opravljanje prenesenih nalog. Merila za ugotavljanje usposobljenosti preveritelja morajo biti enaka v vseh državah članicah ter preverljiva, objektivna in pregledna.
- (17) Nacionalni akreditacijski organ, ustanovljen v skladu z Uredbo (ES) št. 765/2008, mora biti pooblaščen za akreditacijo in izdajo zavezujoče izjave o usposobljenosti preveritelja za opravljanje dejavnosti preverjanja v skladu s to uredbo, sprejemanje upravnih ukrepov in izvajanje nadzora nad preveritelji.
- (18) Državi članici, ki meni, da ustanovitev nacionalnega akreditacijskega organa ali opravljanje dejavnosti akreditiranja ni ekonomsko smiselno ali vzdržno, je treba omogočiti, da uporablja nacionalni akreditacijski organ druge države članice. Opravljanje dejavnosti akreditiranja v skladu s to uredbo se mora dovoliti samo nacionalnim akreditacijskim organom, ki so uspešno opravili medsebojne preglede, ki jih je organiziral organ, priznan v skladu s členom 14 Uredbe (ES) št. 765/2008.
- (19) Za nacionalne akreditacijske organe, ki dokazujejo skladnost s to uredbo in so že uspešno opravili medsebojni pregled, ki ga je organiziral organ, priznan v skladu s členom 14 Uredbe (ES) št. 765/2008, je treba domnevati, da izpolnjujejo postopkovne zahteve za nacionalne akreditacijske organe – kot so zahteve glede njihove strukture, uvedbe postopka ohranjanja usposobljenosti, uvedbe potrebnih postopkov, sistema upravljanja in ureditve za zagotavljanje zaupnosti pridobljenih informacij – ter jih je po začetku veljavnosti te uredbe treba izvzeti iz novega medsebojnega pregleda. V skladu z Direktivo 2003/4/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 28. januarja 2003 o dostopu javnosti do informacij o okolju in o razveljavitvi Direktive Sveta 90/313/EGS ⁽²⁾ je treba okoljske informacije iz preverjenih poročil upravljavca ali operaterja zrakoplova, ki jih hranijo javni organi, zaradi preglednosti objaviti ter pri tem upoštevati določene zahteve glede zaupnosti.
- (20) Učinkovito sodelovanje med nacionalnimi akreditacijskimi organi ali po potrebi med drugimi nacionalnimi organi in pristojnimi organi je ključno za ustrezno delovanje sistema za trgovanje s pravicami do emisije toplogrednih plinov in nadzor kakovosti preverjanja. Zaradi preglednosti je treba zagotoviti, da nacionalni akreditacijski organi ali po potrebi drugi nacionalni organi in pristojni organi uvedejo učinkovita orodja za izmenjavo informacij. Za izmenjavo informacij med pristojnimi organi ter med pristojnimi organi in nacionalnimi akreditacijskimi organi ali drugimi nacionalnimi organi mora veljati strogo varovanje zaupnosti in poslovne skrivnosti ter mora potekati v skladu z veljavno nacionalno zakonodajo in zakonodajo Unije.
- (21) Ukrepi iz te uredbe so v skladu z mnenjem Odbora za podnebne spremembe –

SPREJELA NASLEDNJO UREDBO:

POGLAVJE I

SPLOŠNE DOLOČBE

Člen 1

Vsebina

Ta uredba določa določbe za preverjanje poročil, predloženih v skladu z Direktivo 2003/87/ES, ter za akreditacijo in nadzor preveriteljev.

Ne glede na Uredbo (ES) št. 765/2008 vsebuje tudi določbe za vzajemno priznavanje preveriteljev in medsebojne preglede nacionalnih akreditacijskih organov v skladu s členom 15 Direktive 2003/87/ES.

⁽¹⁾ UL L 140, 5.6.2009, str. 114.

⁽²⁾ UL L 41, 14.2.2003, str. 26.

Člen 2

Področje uporabe

Ta uredba se uporablja za preverjanje podatkov o emisijah toplogrednih plinov in tonskih kilometrih, nastalih po 1. januarju 2013 in sporočenih v skladu s členom 14 Direktive 2003/87/ES.

Člen 3

Opredelitev pojmov

V tej uredbi se poleg opredelitev pojmov iz člena 3 Direktive 2003/87/ES in člena 3 Uredbe (EU) št. 601/2012 uporabljajo naslednje opredelitve pojmov:

1. „tveganje pri odkrivanju“ pomeni tveganje, da preveritelj ne odkrije bistvene napačne navedbe;
2. „akreditacija“ pomeni potrditev s strani nacionalnega akreditacijskega organa, da preveritelj izpolnjuje zahteve, ki jih določajo harmonizirani standardi v smislu člena 2(9) Uredbe (ES) št. 765/2008, in zahteve iz te uredbe za opravljanje preverjanja poročil upravljavca ali operaterja zrakoplova v skladu s to uredbo;
3. „preveritelj“ pomeni pravno osebo ali drug pravni subjekt, ki opravlja dejavnosti preverjanja v skladu s to uredbo ter jo je akreditiral nacionalni akreditacijski organ na podlagi Uredbe (ES) št. 765/2008 in te uredbe, ali drugače pooblaščen fizično osebo, ne glede na člen 5(2) navedene uredbe;
4. „preverjanje“ pomeni dejavnosti, ki jih opravi preveritelj, da bi izdal poročilo o preverjanju v skladu s to uredbo;
5. „bistvena napačna navedba“ pomeni napačno navedbo, ki po mnenju preveritelja sama po sebi ali skupaj z drugimi napačnimi navedbami presega raven pomembnosti ali ki bi lahko vplivala na pristojni organ pri obravnavi poročila upravljavca ali operaterja zrakoplova;
6. „poročilo upravljavca ali operaterja zrakoplova“ pomeni letno poročilo o emisijah, ki ga mora predložiti upravljavec ali operater zrakoplova v skladu s členom 14(3) Direktive 2003/87/ES, ali poročilo o tonskih kilometrih, ki ga mora predložiti operater zrakoplova, kadar vloži zahtevek za dodelitev pravic do emisije v skladu s členom 3e in členom 3f navedene direktive;
7. „obseg akreditacije“ pomeni dejavnosti iz Priloge I, za katere se akreditacija poskuša pridobiti ali pa je bila že podeljena;
8. „usposobljenost“ pomeni sposobnost uporabe znanja in spretnosti za opravljanje dejavnosti;
9. „raven pomembnosti“ pomeni količinski prag ali mejno vrednost, nad katero preveritelj napačne navedbe same po sebi ali skupaj z drugimi napačnimi navedbami šteje za bistvene;
10. „nadzorni sistem“ pomeni oceno tveganja upravljavca ali operaterja zrakoplova in vse nadzorne dejavnosti, vključno s stalnim upravljanjem, ki jih upravljavec ali operater zrakoplova uvede, dokumentira, izvaja in vzdržuje v skladu s členom 58 Uredbe (EU) št. 601/2012;
11. „nadzorne dejavnosti“ pomenijo vse dejavnosti ali ukrepe, ki jih je izvedel oziroma sprejel upravljavec ali operater zrakoplova za ublažitev tveganj pri delovanju;
12. „neskladnost“ pomeni:
  - (a) za namene preverjanja poročila upravljavca o emisijah, vsako dejanje ali opustitev dejanja upravljavca, ki je v nasprotju z dovoljenjem za emisije toplogrednih plinov in zahtevami načrta monitoringa, ki ga je odobril pristojni organ;
  - (b) za namene preverjanja poročila operaterja zrakoplova o emisijah ali tonskih kilometrih, vsako dejanje ali opustitev dejanja operaterja zrakoplova, ki je v nasprotju z zahtevami načrta monitoringa, ki ga je odobril pristojni organ;
  - (c) za namene akreditacije v skladu s poglavjem IV, vsako dejanje ali opustitev dejanja preveritelja, ki je v nasprotju z zahtevami iz te uredbe;
13. „lokacija“ za namene preverjanja poročila operaterja zrakoplova o emisijah ali tonskih kilometrih pomeni lokacije, na katerih se določa in upravlja postopek monitoringa, vključno z lokacijami, na katerih se nadzirajo in shranjujejo ustrezni podatki in informacije;
14. „nadzorno okolje“ pomeni okolje, v katerem deluje sistem notranjega nadzora, in splošne ukrepe, ki jih sprejme vodstvo upravljavca ali operaterja zrakoplova, da zagotovi ozaveščenost o tem sistemu notranjega nadzora;
15. „tveganje pri delovanju“ pomeni dovzetnost parametra v poročilu upravljavca ali operaterja zrakoplova za napačne navedbe, ki so lahko same po sebi ali skupaj z drugimi napačnimi navedbami bistvene, preden se upošteva učinek vseh s tem povezanih nadzornih dejavnosti;

16. „tveganje pri nadzoru“ pomeni dovzetnost parametra v poročilu upravljavca ali operaterja zrakoplova za napačne navedbe, ki so lahko same po sebi ali skupaj z drugimi napačnimi navedbami bistvene ter jih nadzorni sistem ne bo pravočasno preprečil oziroma zaznal in popravil;
17. „tveganje pri preverjanju“ pomeni tveganje, da bi preveritelj predložil pri preverjanju neprimerno mnenje, če so v poročilu upravljavca ali operaterja zrakoplova bistveno napačne navedbe, pri čemer je to tveganje lahko tveganje pri delovanju, tveganje pri nadzoru in tveganje pri odkrivanju;
18. „zadostna zanesljivost“ pomeni visoko, v mnenju pri preverjanju pozitivno izraženo, vendar ne absolutno stopnjo zanesljivosti, da preverjeno poročilo upravljavca ali operaterja zrakoplova ne vsebuje bistvenih napačnih navedb;
19. „analitski postopki“ pomenijo analizo nihanj in trendov v podatkih, vključno z analizo razmerij, ki so neskladna z drugimi pomembnimi informacijami ali odstopajo od predvidenih vrednosti;
20. „notranja dokumentacija o preverjanju“ pomeni vso notranjo dokumentacijo, ki jo zbere preveritelj, da zabeleži vsa dokumentarna dokazila in utemeljitve o dejavnostih, ki se opravljajo pri preverjanju poročila upravljavca ali operaterja zrakoplova;
21. „EU ETS vodilni presojevalec“ pomeni presojevalca sistema EU ETS, odgovornega za usmerjanje in nadzor skupine za preverjanje ter za opravljanje preverjanja poročila upravljavca ali operaterja zrakoplova in poročanja o njem;
22. „EU ETS presojevalec“ pomeni posameznega člana skupine za preverjanje, ki je odgovoren za opravljanje preverjanja poročila upravljavca ali operaterja zrakoplova in ni EU ETS vodilni presojevalec;
23. „tehnični strokovnjak“ pomeni osebo, ki zagotovi podrobno strokovno znanje in izkušnje o posebnih vsebinah, potrebne za opravljanje dejavnosti preverjanja za namene poglavja III in dejavnosti akreditiranja za namene poglavja V;
24. „stopnja zanesljivosti“ pomeni stopnjo, ki jo preveritelj navede v poročilu o preverjanju na podlagi cilja za zmanjšanje tveganja pri preverjanju glede na okoliščine pri opravljanju preverjanja;
25. „ocenjevalec“ pomeni osebo, ki jo nacionalni akreditacijski organ določi za to, da individualno ali kot del ocenjevalne skupine oceni preveritelja v skladu s to uredbo;

26. „vodilni ocenjevalec“ pomeni ocenjevalca, ki je v celoti odgovoren za ocenjevanje preveritelja v skladu s to uredbo;
27. „napačna navedba“ pomeni opustitev, napačno prikazovanje ali napako v podatkih, ki jih je v poročilu navedel upravljavec ali operater zrakoplova, pri čemer se negotovost, dovoljena v skladu s členom 12(1)(a) Uredbe (EU) št. 601/2012, ne upošteva.

Člen 4

Domneva o skladnosti

Če preveritelj dokaže skladnost z merili iz zadevnih harmoniziranih standardov v smislu člena 2(9) Uredbe (ES) št. 765/2008 ali deli zadevnih standardov, pri čemer so sklicevanja nanje objavljena v *Uradnem listu Evropske unije*, domnevno izpolnjuje zahteve iz poglavij II in III te uredbe, če veljavni harmonizirani standardi zajemajo te zahteve.

Člen 5

Splošen okvir za akreditacijo

Če v tej uredbi ni posebnih določb v zvezi s sestavo nacionalnih akreditacijskih organov ali v zvezi z dejavnostmi in zahtevami, povezanimi z akreditacijo, se uporabljajo ustrezne določbe Uredbe (ES) št. 765/2008.

POGLAVJE II

PREVERJANJE

Člen 6

Zanesljivost preverjanja

Preverjeno poročilo o emisijah je za uporabnike zanesljivo. Poročilo zanesljivo predstavlja tisto, kar naj bi predstavljalo ali je mogoče razumno pričakovati, da predstavlja.

Postopek preverjanja poročil o emisijah je učinkovito in zanesljivo orodje za podporo postopkov za zagotavljanje in nadzor kakovosti, pri čemer zagotavlja informacije, na podlagi katerih lahko upravljavec ali operater zrakoplova izboljša učinkovitost monitoringa emisij in poročanja o njih.

Člen 7

Splošne obveznosti preveritelja

1. Preveritelj opravlja preverjanje in dejavnosti, določene v tem poglavju, da lahko predloži poročilo o preverjanju, v katerem dovolj zanesljivo potrdi, da poročilo upravljavca ali operaterja zrakoplova ne vsebuje bistveno napačnih navedb.

2. Preveritelj načrtuje in opravlja preverjanje s strokovnim dvomom, pri čemer se zaveda, da lahko pride do okoliščin, ki lahko povzročijo, da informacije v poročilu upravljavca ali operaterja zrakoplova vsebujejo bistveno napačne navedbe.

3. Preveritelj mora preverjanje izvesti v javnem interesu, neodvisno od upravljavca ali operaterja zrakoplova in pristojnih organov, odgovornih za Direktivo 2003/87/ES.

4. Preveritelj med preverjanjem oceni, ali:

- (a) je poročilo upravljavca ali operaterja zrakoplova popolno in izpolnjuje zahteve iz Priloge X k Uredbi (EU) št. 601/2012;
- (b) je upravljavec ali operater zrakoplova ravnal v skladu z zahtevami dovoljenja za emisije toplogrednih plinov in načrta monitoringa, ki ga je odobril pristojni organ, če preverja poročilo upravljavca o emisijah, oziroma z zahtevami načrta monitoringa, ki ga je odobril pristojni organ, če preverja poročilo operaterja zrakoplova o emisijah ali tonskih kilometrih;
- (c) podatki v poročilu upravljavca ali operaterja zrakoplova ne vsebujejo bistveno napačnih navedb;
- (d) se lahko predložijo informacije, iz katerih so razvidne dejavnosti pretoka podatkov, nadzorni sistem in s tem povezani postopki upravljavca ali operaterja zrakoplova ter ki povečajo uspešnost monitoringa in poročanja.

Za namen točke (c) tega odstavka preveritelj od upravljavca ali operaterja zrakoplova pridobi jasne in objektivne dokaze za sporočene skupne emisije ali tonske kilometre, pri čemer upošteva tudi vse druge informacije iz poročila upravljavca ali operaterja zrakoplova.

5. Če preveritelj ugotovi, da upravljavec ali operater zrakoplova ne izpolnjuje zahtev iz Uredbe (EU) št. 601/2012, to nepravilnost vključi v poročilo o preverjanju, tudi če je zadevni načrt monitoringa odobril pristojni organ.

6. Če pristojni organ v skladu s členom 11 Uredbe (EU) št. 601/2012 načrta monitoringa ni odobril, če je ta načrt nepopoln ali so bile v poročevalnem obdobju opravljene bistvene spremembe iz člena 15(3) ali (4) navedene uredbe, ki jih pristojni organ ni ustrezno odobril, preveritelj upravljavcu ali operaterju zrakoplova svetuje, naj pridobi potrebno odobritev pristojnega organa.

Po odobritvi pristojnega organa preveritelj nadaljuje z dejavnostmi preverjanja, jih ponovi ali ustrezno prilagodi.

Če odobritev ni bila pridobljena pred izdajo poročila o preverjanju, preveritelj o tem poroča v poročilu.

Člen 8

Predpogodbene obveznosti

1. Preden se preveritelj zaveže k preverjanju, se ustrezno seznanj z upravljavcem ali operaterjem zrakoplova in oceni, ali preverjanje lahko opravi. V ta namen preveritelj vsaj:

- (a) oceni tveganja pri opravljanju preverjanja poročila upravljavca ali operaterja zrakoplova v skladu s to uredbo;
- (b) pregleda informacije, ki jih je predložil upravljavec ali operater zrakoplova, da določi obseg preverjanja;
- (c) oceni, ali preverjanje spada v obseg njegove akreditacije;
- (d) oceni, ali je usposobljen ter ali ima osebje in vire, potrebne za izbor skupine za preverjanje, ki je usposobljena za obravnavanje kompleksne naprave ali dejavnosti in flote operaterja zrakoplova, ter ali lahko uspešno opravi dejavnosti preverjanja v zahtevanem roku;
- (e) oceni, ali lahko zagotovi, da je morebitna skupina za preverjanje, ki jo ima na voljo, ustrezno usposobljena in ima osebe za opravljanje dejavnosti preverjanja pri zadevnem upravljavcu ali operaterju zrakoplova;
- (f) za vsako zahtevano preverjanje določi, koliko časa potrebuje, da bo lahko preverjanje ustrezno opravil.

2. Upravljavec ali operater zrakoplova preveritelju zagotovi vse ustrezne informacije, ki mu omogočijo opravljanje dejavnosti iz odstavka 1.

Člen 9

Razporeditev časa

1. Pri določanju razporeditve časa za preverjanje iz člena 8(1)(f) preveritelj upošteva vsaj:

- (a) kompleksnost naprave ali dejavnosti in flote operaterja zrakoplova;
- (b) obseg informacij in kompleksnost načrta monitoringa, ki ga je odobril pristojni organ;

- (c) zahtevano raven pomembnosti;
- (d) kompleksnost in popolnost dejavnosti pretoka podatkov ter nadzornega sistema upravljavca ali operaterja zrakoplova;
- (e) kraj informacij in podatkov o emisijah toplogrednih plinov ali tonskih kilometrih.
2. Preveritelj v pogodbi o preverjanju zagotovi možnost, da se poleg časa iz pogodbe zaračuna dodaten čas, če se na podlagi strateške analize, analize tveganja ali drugih dejavnosti preverjanja ugotovi, da je potreben. Dodaten čas se lahko zaračuna najmanj v naslednjih primerih:
- (a) če se med preverjanjem izkaže, da so dejavnosti pretoka podatkov, nadzorne dejavnosti ali logistika upravljavca ali operaterja zrakoplova bolj kompleksne, kot se je prvotno predvidevalo;
- (b) če preveritelj med preverjanjem ugotovi, da sklopi podatkov vsebujejo napačne navedbe, neskladnosti, pomanjkljive podatke ali napake.
3. Preveritelj dokumentira razporeditev časa v notranji dokumentaciji o preverjanju.
- (f) letno poročilo upravljavca ali operaterja zrakoplova o emisijah ali tonskih kilometrih, kakor je ustrezno;
- (g) po potrebi načrt upravljavca za vzorčenje iz člena 33 Uredbe (EU) št. 601/2012, kot ga je odobril pristojni organ;
- (h) evidenco vseh teh sprememb v skladu s členom 16(3) Uredbe (EU) št. 601/2012, če je bil v poročevalnem obdobju načrt monitoringa spremenjen;
- (i) če je primerno, poročilo iz člena 69(4) Uredbe (EU) št. 601/2012;
- (j) poročilo o preverjanju iz prejšnjega leta, če preveritelj v prejšnjem letu ni izvedel preverjanja za zadevnega upravljavca ali operaterja zrakoplova;
- (k) vso ustrezno korespondenco s pristojnim organom, zlasti informacije v zvezi z obveščanjem o spremembah načrta monitoringa;
- (l) informacije o podatkovnih bazah in podatkovnih virih, ki se uporabljajo pri monitoringu in poročanju, vključno z bazami in viri Eurocontrola;

Člen 10

Informacije, ki jih predloži upravljavec ali operater zrakoplova

1. Pred strateško analizo in ob drugih priložnostih upravljavec ali operater zrakoplova preveritelju med preverjanjem predloži vse navedene dokumente:
- (a) dovoljenje upravljavca za emisije toplogrednih plinov, če se to nanaša na preverjanje poročila upravljavca o emisijah;
- (b) najnovejšo različico načrta monitoringa upravljavca ali operaterja zrakoplova in vse druge pomembne različice načrta monitoringa, ki ga je odobril pristojni organ, vključno z dokazili o odobritvi;
- (c) opis dejavnosti pretoka podatkov upravljavca ali operaterja zrakoplova;
- (d) oceno tveganja upravljavca ali operaterja zrakoplova iz člena 58(2)(a) Uredbe (EU) št. 601/2012 in opis splošnega nadzornega sistema;
- (e) postopke iz načrta monitoringa, kot ga je odobril pristojni organ, vključno s postopki za dejavnosti pretoka podatkov in nadzorne dejavnosti;
- (m) če se preverjanje nanaša na poročilo o emisijah naprave, v kateri se izvaja geološko shranjevanje toplogrednih plinov na območju shranjevanja v skladu z Direktivo 2009/31/ES, načrt monitoringa, zahtevan v skladu z navedeno direktivo, in poročila, zahtevana v skladu s členom 14 navedene direktive, ki zajemajo vsaj poročevalno obdobje poročila o emisijah, ki se preverja;
- (n) po potrebi odobritev pristojnega organa za neopravljanje obiskov na kraju samem v skladu s členom 31(1);
- (o) vse druge pomembne informacije, potrebne za načrtovanje in opravljanje preverjanja.
2. Preden preveritelj izda poročilo o preverjanju, mu upravljavec ali operater zrakoplova predloži končno odobreno in notranje potrjeno poročilo upravljavca ali operaterja zrakoplova.

Člen 11

Strateška analiza

1. Na začetku preverjanja preveritelj oceni verjetno vrsto, obseg in kompleksnost nalog preverjanja tako, da izvede strateško analizo vseh dejavnosti, ki so relevantne za napravo ali operaterja zrakoplova.

2. Zaradi razumevanja dejavnosti, ki jih opravlja naprava ali operater zrakoplova, preveritelj zbere in pregleda informacije, ki jih potrebuje, da oceni, ali je skupina za preverjanje ustrezno usposobljena, da opravi preverjanje, ugotovi, ali je razporeditev časa iz pogodbe pravilna, in zagotovi, da preveritelj lahko opravi potrebno analizo tveganja. Te informacije vsebujejo vsaj:

- (a) informacije iz člena 10(1);
- (b) zahtevano raven pomembnosti;
- (c) informacije, pridobljene pri preverjanju iz prejšnjega leta, če preveritelj preverjanje opravlja za istega upravljavca ali operaterja zrakoplova.

3. Pri pregledu informacij iz odstavka 2 preveritelj oceni najmanj:

- (a) za namene preverjanja poročila upravljavca o emisijah, kategorijo naprave iz člena 19 Uredbe (EU) št. 601/2012 in dejavnosti, ki se opravljajo v tej napravi;
- (b) za namene preverjanja poročila operaterja zrakoplova o emisijah ali tonskih kilometrih, velikost in vrsto operaterja zrakoplova, razširjenost informacij na različnih območjih ter število in vrsto letov;
- (c) načrt monitoringa, ki ga je odobril pristojni organ, in podrobnosti metodologije monitoringa iz načrta monitoringa;
- (d) vrsto, obseg in kompleksnost virov emisij in tokov vira ter opremo in postopke, s katerimi so bili pridobljeni podatki o emisijah in tonskih kilometrih, vključno z merilno opremo iz načrta monitoringa, virom in uporabo faktorjev za izračun ter drugimi primarnimi podatkovnimi viri;
- (e) dejavnosti pretoka podatkov, nadzorni sistem in okolje nadzora.

4. Med strateško analizo preveritelj preveri:

- (a) ali je predloženi načrt monitoringa najnovejša različica, ki jo je odobril pristojni organ;
- (b) ali je bil načrt monitoringa v poročevalnem obdobju kakor koli spremenjen;
- (c) ali je bil pristojni organ o teh spremembah obveščen v skladu s členom 15(1) ali členom 23 Uredbe (EU) št. 601/2012 oziroma jih je odobril v skladu s členom 15(2) navedene uredbe.

Člen 12

Analiza tveganja

1. Za oblikovanje, načrtovanje in opravljanje uspešnega preverjanja preveritelj opredeli in analizira naslednje elemente:

- (a) tveganja pri delovanju;
- (b) nadzorne dejavnosti;
- (c) tveganje pri nadzoru v zvezi z učinkovitostjo teh nadzornih dejavnosti, ko so bile izvedene nadzorne dejavnosti iz točke (b).

2. Pri opredelitvi in analizi elementov iz odstavka 1 preveritelj upošteva vsaj:

- (a) ugotovitve strateške analize iz člena 11(1);
- (b) informacije iz člena 10(1) in člena 11(2)(c);
- (c) raven pomembnosti iz člena 11(2)(b).

3. Če preveritelj ugotovi, da upravljavec ali operater zrakoplova v oceni tveganja ni opredelil zadevnih tveganj pri delovanju in tveganj pri nadzoru, to sporoči upravljavcu ali operaterju zrakoplova.

4. Na podlagi informacij, pridobljenih med preverjanjem, preveritelj po potrebi revidira analizo tveganja in spremeni ali ponovi dejavnosti preverjanja, ki jih mora opraviti.

Člen 13

Načrt preverjanja

1. Preveritelj pripravi osnutek načrta preverjanja, ki je v skladu s pridobljenimi informacijami in opredeljenimi tveganji iz strateške analize in analize tveganja ter obsega vsaj:

- (a) program preverjanja, v katerem sta opredeljena vrsta in obseg dejavnosti preverjanja ter čas in način opravljanja teh dejavnosti;
- (b) program preskušanja, ki določa obseg in metode preskušanja nadzornih dejavnosti ter njihovih postopkov;

(c) načrt za vzorčenje podatkov, ki določa obseg in metode vzorčenja podatkov v zvezi s podatkovnimi točkami, na katerih temeljijo skupne emisije v poročilu upravljavca ali operaterja zrakoplova o emisijah ali podatki o skupnih tonskih kilometrih v poročilu operaterja zrakoplova o tonskih kilometrih.

2. Preveritelj določi program preskušanja iz točke (b) odstavka 1 tako, da lahko opredeli, v kolikšnem obsegu so zadevne nadzorne dejavnosti zanesljive za ocenjevanje izpolnjevanja zahtev iz člena 7(4)(b).

Pri določanju velikosti vzorca in dejavnosti vzorčenja za preskušanje nadzornih dejavnosti preveritelj upošteva naslednje elemente:

- (a) tveganja pri delovanju;
  - (b) okolje nadzora;
  - (c) zadevne nadzorne dejavnosti;
  - (d) zahtevo za predložitev mnenja pri preverjanju z zadostno zanesljivostjo.
3. Pri določanju velikosti vzorca in dejavnosti vzorčenja za vzorčenje podatkov iz točke (c) odstavka 1 preveritelj upošteva naslednje elemente:

- (a) tveganja pri delovanju in tveganja pri nadzoru;
- (b) rezultate analitskih postopkov;
- (c) zahtevo za predložitev mnenja pri preverjanju z zadostno zanesljivostjo;
- (d) raven pomembnosti;
- (e) pomembnost prispevka posameznega podatkovnega elementa k celotnemu sklopu podatkov.

4. Preveritelj pripravi in izvaja načrt preverjanja tako, da tveganje pri preverjanju zmanjša na sprejemljivo raven ter tako zagotovi zadostno zanesljivost, da poročilo upravljavca ali operaterja zrakoplova ne vsebuje bistveno napačnih navedb.

5. Preveritelj posodobi analizo tveganja in načrt preverjanja ter prilagodi dejavnosti preverjanja, če med preverjanjem odkrije dodatna tveganja, ki jih je treba zmanjšati, ali če je dejansko tveganje manjše od prvotno pričakovanega.

Člen 14

Dejavnosti preverjanja

Preveritelj izvaja načrt preverjanja in na podlagi analize tveganja preveri izvajanje načrta monitoringa, kot ga je odobril pristojni organ.

V ta namen preveritelj opravi vsaj obsežno preskušanje, ki vključuje analitske postopke, preverjanje podatkov in metodologije monitoringa, ter preveri:

- (a) dejavnosti pretoka podatkov in sisteme, ki se uporabljajo v pretoku podatkov, vključno s sistemi informacijske tehnologije;
- (b) ali se nadzorne dejavnosti upravljavca ali operaterja zrakoplova ustrezno dokumentirajo, izvajajo in vzdržujejo ter ali so uspešne pri ublažitvi tveganj pri delovanju;
- (c) ali so postopki iz načrta monitoringa uspešni pri ublažitvi tveganj pri delovanju in nadzornih tveganj ter ali se ti postopki izvajajo, zadostno dokumentirajo in ustrezno vzdržujejo.

Za namene točke (a) drugega odstavka preveritelj spremlja pretok podatkov, pri čemer upošteva zaporedje in medsebojni vpliv dejavnosti pretoka podatkov od primarnega podatkovnega vira do priprave poročila upravljavca ali operaterja zrakoplova.

Člen 15

Analitski postopki

1. Preveritelj oceni verodostojnost in popolnost podatkov z analitskimi postopki, če je to potrebno zaradi tveganja pri delovanju, nadzornega tveganja in primernosti nadzornih dejavnosti upravljavca ali operaterja zrakoplova.

2. Pri analitskih postopkih iz odstavka 1 preveritelj oceni sporočene podatke, da opredeli morebitna področja tveganja ter nato potrdi in prilagodi načrtovane dejavnosti preverjanja. Preveritelj vsaj:

- (a) oceni verodostojnost nihanj in trendov v zadevnem času ali med primerljivimi enotami;
- (b) opredeli neposredna odstopanja, nepričakovane podatke in podatkovne vrzeli.

3. Pri analitskih postopkih iz odstavka 1 preveritelj opravi naslednje postopke:

- (a) predhodne analitske postopke za skupne podatke, preden opravi dejavnosti iz člena 14, da bi razumel vrsto, kompleksnost in pomembnost sporočenih podatkov;

(b) vsebinske analitske postopke za skupne podatke in podatkovne točke, na katerih temeljijo ti podatki, da bi opredelil morebitne strukturne napake in neposredna odstopanja;

(c) končne analitske postopke za skupne podatke, da bi zagotovil, da so bile vse napake, ugotovljene med postopkom preverjanja, ustrezno odpravljene.

4. Če preveritelj ugotovi, da so prisotni odstopanja, nihanja, trendi, podatkovne vrzeli ali podatki, ki niso v skladu z drugimi zadevnimi informacijami ali se bistveno razlikujejo od pričakovanih zneskov ali razmerij, mu upravljavec ali operater zrakoplova predloži pojasnila, ki jih podpre z dodatnimi dokazi.

Na podlagi predloženih pojasnil in dodatnih dokazov preveritelj oceni učinek na načrt preverjanja in dejavnosti preverjanja, ki jih bo opravil.

Člen 16

Preverjanje podatkov

1. Preveritelj preveri podatke v poročilu upravljavca ali operaterja zrakoplova s podrobnim preskušanjem podatkov, vključno s sledenjem podatkov do primarnega podatkovnega vira, navzkrižnim preverjanjem podatkov z zunanjimi podatkovnimi viri, usklajevanjem, preverjanjem pragov v zvezi z ustreznimi podatki in opravljanjem ponovnih izračunov.

2. Pri preverjanju podatkov iz odstavka 1 in ob upoštevanju odobrenega načrta monitoringa, vključno s postopki iz tega načrta, preveritelj preveri:

(a) meje naprave za namene preverjanja poročila upravljavca o emisijah;

(b) popolnost tokov virov in virov emisij, kot so opisani v načrtu monitoringa, ki ga je odobril pristojni organ, za namene preverjanja poročila upravljavca o emisijah;

(c) popolnost letov, ki spadajo med letalske dejavnosti iz Priloge I k Direktivi 2003/87/ES, za katere je odgovoren operater zrakoplova, ter popolnost podatkov o emisijah in podatkov o tonskih kilometrih za namene preverjanja poročila operaterja zrakoplova o emisijah in poročila o tonskih kilometrih;

(d) skladnost med sporočenimi podatki ter dokumentacijo o masi in ravnotežju za namene preverjanja poročila operaterja zrakoplova o emisijah in poročila o tonskih kilometrih;

(e) skladnost med podatki o skupni porabi goriva in podatki o kupljenem ali drugače dobavljenem gorivu za zrakoplov, ki opravlja letalsko dejavnost, za namene preverjanja poročila operaterja zrakoplova o emisijah;

(f) skladnost med skupnimi sporočenimi podatki v poročilu upravljavca ali operaterja zrakoplova in primarnim podatkovnim virom;

(g) če upravljavec uporabi metodologijo na podlagi meritev iz člena 21(1) Uredbe (EU) št. 601/2012, izmerjene vrednosti, pri čemer uporabi rezultate izračunov, ki jih je upravljavec opravil v skladu s členom 46 navedene uredbe;

(h) zanesljivost in natančnost podatkov.

3. Za preverjanje popolnosti letov iz točke (c) odstavka 2 preveritelj uporabi podatke operaterja zrakoplova o zračnem prometu, vključno s podatki, zbranimi pri Eurocontrolu ali drugih zadevnih organizacijah, ki lahko obdelujejo informacije o zračnem prometu, s katerimi razpolaga Eurocontrol.

Člen 17

Preverjanje pravilne uporabe metodologije monitoringa

1. Preveritelj preveri pravilno uporabo in izvajanje metodologije monitoringa, kot jo je v načrtu monitoringa odobril pristojni organ, vključno z njenimi podrobnimi podatki.

2. Za namene preverjanja poročila upravljavca o emisijah preveritelj preveri pravilno uporabo in izvajanje načrta za vzorčenje iz člena 33 Uredbe (EU) št. 601/2012, kot ga je odobril pristojni organ.

3. Če prenos CO₂ poteka v skladu s členoma 48 in 49 Uredbe (EU) št. 601/2012 in preneseni CO₂ merita prenosna in sprejemna naprava, preveritelj preveri, ali je razlike med izmerjenimi vrednostmi obeh naprav mogoče pojasniti na podlagi negotovosti merilnih sistemov in ali je bila v poročilu o emisijah obeh naprav uporabljena pravilna aritmetična sredina.

Če razlik med izmerjenimi vrednostmi obeh naprav ni mogoče pojasniti na podlagi negotovosti merilnih sistemov, preveritelj preveri, ali so bile uvedene prilagoditve za usklajevanje razlik med izmerjenimi vrednostmi, ali so bile te prilagoditve konservativne in ali je te prilagoditve odobril pristojni organ.

4. Če se od upravljavcev v skladu s členom 12(3) Uredbe (EU) št. 601/2012 zahteva, da v načrtu monitoringa vključijo dodatne elemente, ki so pomembni za izpolnjevanje zahtev iz člena 24(1) Sklepa Komisije 2011/278/EU ⁽¹⁾, preveritelj preveri pravilno uporabo in izvajanje postopkov iz člena 12(3) navedene uredbe. Pri tem tudi preveri, ali je upravljavec pristojnemu organu do 31. decembra v poročevalnem obdobju predložil informacije o načrtovanih ali dejanskih spremembah zmogljivosti, ravni dejavnosti in obratovanja naprave.

Člen 18

Preverjanje metod pri manjkajočih podatkih

1. Če so se v skladu s členom 65 Uredbe (EU) št. 601/2012 za dopolnitev manjkajočih podatkov uporabile metode iz načrta monitoringa, kot ga je odobril pristojni organ, preveritelj preveri, ali so bile uporabljene metode ustrezne za zadevni primer in ali so bile pravilno uporabljene.

Če pristojni organ upravljavcu ali operaterju zrakoplova odobri uporabo drugih metod poleg metod iz prvega pododstavka v skladu s členom 65 Uredbe (EU) št. 601/2012, preveritelj preveri, ali je bil odobreni pristop pravilno uporabljen in ustrezno dokumentiran.

Če upravljavec ali operater zrakoplova odobritve pristopa ne more pridobiti pravočasno, preveritelj preveri, ali s pristopom, ki ga upravljavec ali operater zrakoplova uporablja za dopolnitev manjkajočih podatkov, zagotavlja, da emisije niso ocenjene prenizko, in ali zaradi tega pristopa ne prihaja do bistveno napačnih navedb.

2. Preveritelj preveri, ali so nadzorne dejavnosti, s katerimi upravljavec ali operater zrakoplova preprečuje nastanek manjkajočih podatkov iz člena 65(1) Uredbe (EU) št. 601/2012, učinkovite.

Člen 19

Ocena negotovosti

1. Če mora upravljavec v skladu z Uredbo (EU) št. 601/2012 za podatke o dejavnostih in faktorje za izračun dokazati skladnost s pragovi negotovosti, preveritelj potrdi veljavnost informacij, ki so se uporabile za izračun ravni negotovosti iz odobrenega načrta monitoringa.

2. Če upravljavec uporabi metodologijo monitoringa iz člena 22 Uredbe (EU) št. 601/2012, ki ne temelji na stopnjah, preveritelj preveri vse naslednje elemente:

(a) ali je upravljavec ocenil in količinsko opredelil negotovost ter s tem dokazal, da je izpolnjen pogoj v zvezi s splošnim

pragom negotovosti za letno raven emisij toplogrednih plinov v skladu s členom 22(c) te uredbe;

(b) veljavnost informacij, ki so se uporabile za oceno in količinsko opredelitev negotovosti;

(c) ali je splošni pristop, ki se je uporabil za oceno in količinsko opredelitev negotovosti, v skladu s členom 22(b) navedene uredbe;

(d) ali so predloženi dokazi, da so izpolnjeni pogoji za metodologijo monitoringa iz člena 22(a) navedene uredbe.

3. Če mora operater zrakoplova v skladu z Uredbo (EU) št. 601/2012 dokazati, da zahtevane ravni negotovosti niso presežene, preveritelj preveri veljavnost informacij, s katerimi se dokazuje, da veljavne ravni negotovosti, kot so določene v odobrenem načrtu monitoringa, niso presežene.

Člen 20

Vzorčenje

1. Preveritelj lahko pri preverjanju skladnosti nadzornih dejavnosti in postopkov iz člena 14(b) in (c) ali pri izvajanju pregledov iz členov 15 in 16 uporabi metode vzorčenja, ki so specifične za napravo ali operaterja zrakoplova, če je vzorčenje utemeljeno na podlagi analize tveganja.

2. Če preveritelj med vzorčenjem odkrije neskladnost ali napačno navedbo, od upravljavca ali operaterja zrakoplova zahteva, da pojasni glavne vzroke za neskladnost ali napačno navedbo, da lahko oceni vpliv neskladnosti ali napačne navedbe na sporočene podatke. Preveritelj na podlagi rezultata ocene odloči, ali so potrebne dodatne nadzorne dejavnosti, ali je treba povečati vzorec in kateri del populacije podatkov, iz katere so bili pridobljeni podatki, mora upravljavec ali operater zrakoplova popraviti.

3. Preveritelj dokumentira rezultat pregledov iz členov 14, 15, 16 in 17 v notranji dokumentaciji o preverjanju, pri čemer vanjo vključi vse podatke o dodatnih vzorcih.

Člen 21

Obiski na lokaciji

1. Preveritelj med postopkom preverjanja enkrat ali večkrat ob primernem času opravi obisk na lokaciji, da oceni delovanje merilnih naprav in sistemov monitoringa, opravi razgovore in izvede dejavnosti, ki se zahtevajo v skladu s tem poglavjem, ter zbere dovolj informacij in dokazov, da lahko ugotovi, ali poročilo upravljavca ali operaterja zrakoplova ne vsebuje bistveno napačnih navedb.

⁽¹⁾ UL L 130, 17.5.2011, str. 1.

2. Upravljavec ali operater zrakoplova preveritelju omogoči dostop do svojih prostorov.

3. Za namene preverjanja poročila upravljavca o emisijah preveritelj opravi obisk na lokaciji tudi, da pregleda meje naprave ter popolnost tokov virov in virov emisij.

4. Za namene preverjanja poročila upravljavca o emisijah preveritelj na podlagi analize tveganja odloči, ali so potrebni obiski dodatnih lokacij, tudi če se nekatere pomembne dejavnosti pretoka podatkov in nadzorne dejavnosti opravljajo na drugih lokacijah, kot so sedež družbe in drugi ločeni prostori.

Člen 22

Obravnava napačnih navedb in neskladnosti

1. Če preveritelj med preverjanjem odkrije napačne navedbe ali neskladnosti, o njih pravočasno poroča upravljavcu ali operaterju zrakoplova ter zahteva ustrezne popravke.

Upravljavec ali operater zrakoplova odpravi vse sporočene napačne navedbe ali neskladnosti.

2. Preveritelj dokumentira in v notranji dokumentaciji o preverjanju kot odpravljene označi vse napačne navedbe in neskladnosti, ki jih je upravljavec ali operater zrakoplova odpravil med preverjanjem.

3. Če upravljavec ali operater zrakoplova napačnih navedb ali neskladnosti, ki mu jih preveritelj sporoči v skladu z odstavkom 1, ne odpravi, preden preveritelj izda poročilo o preverjanju, preveritelj od upravljavca ali operaterja zrakoplova zahteva, da pojasni glavne vzroke za neskladnost ali napačno navedbo, da lahko oceni vpliv neskladnosti ali napačne navedbe na sporočene podatke.

Preveritelj določi, ali neodpravljene napačne navedbe same po sebi ali skupaj z drugimi napačnimi navedbami bistveno vplivajo na skupne sporočene podatke o emisijah ali tonskih kilometrih. Pri ocenjevanju pomembnosti napačnih navedb preveritelj upošteva resnost in vrsto napačne navedbe ter okoliščine, v katerih so te nastale.

Preveritelj oceni, ali neodpravljena neskladnost sama po sebi ali skupaj z drugimi neskladnostmi vpliva na sporočene podatke in ali lahko to povzroči bistveno napačne navedbe.

Preveritelj lahko napačne navedbe šteje za bistvene, če je to upravičeno zaradi resnosti in vrste napačnih navedb ter okoliščin, v katerih so nastale, čeprav same po sebi ali skupaj z drugimi napačnimi navedbami ne presegajo ravni pomembnosti iz člena 23.

Člen 23

Raven pomembnosti

1. Raven pomembnosti je določena na 5 % skupnih sporočenih emisij v poročevalnem obdobju, v katerem se opravlja preverjanje, za:

(a) naprave kategorije A iz člena 19(2)(a) Uredbe (EU) št. 601/2012 in naprave kategorije B iz člena 19(2)(b) navedene uredbe;

(b) operaterje zrakoplova z letnimi emisijami 500 kiloton fosilnega CO₂ ali manj.

2. Raven pomembnosti je določena na 2 % skupnih sporočenih emisij v poročevalnem obdobju, v katerem se opravlja preverjanje, za:

(a) naprave kategorije C iz člena 19(2)(c) Uredbe (EU) št. 601/2012;

(b) operaterje zrakoplova z letnimi emisijami več kot 500 kiloton fosilnega CO₂.

3. Za namene preverjanja poročil operaterjev zrakoplova o tonskih kilometrih je raven pomembnosti določena na 5 % skupnih sporočenih podatkov o tonskih kilometrih v poročevalnem obdobju, v katerem se opravlja preverjanje.

Člen 24

Obravnavanje ugotovitev preverjanja

Preveritelj po opravljenem preverjanju in preučitvi informacij, pridobljenih med preverjanjem:

(a) preveri končne podatke upravljavca ali operaterja zrakoplova, vključno s podatki, ki so bili spremenjeni na podlagi informacij, pridobljenih med preverjanjem;

(b) preuči razloge, ki jih upravljavec ali operater zrakoplova navede za morebitne razlike med končnimi in predhodno predloženimi podatki;

(c) preuči rezultat ocenjevanja, da lahko določi, ali je bil načrt monitoringa, ki ga je odobril pristojni organ, vključno s postopki, opisanimi v njem, pravilno izveden;

(d) oceni, ali je tveganje pri preverjanju sprejemljivo nizko, da lahko zagotovi zadostno zanesljivost;

- (e) poskrbi, da so bili zbrani zadostni dokazi, da lahko predloži mnenje pri preverjanju z zadostno zanesljivostjo, da poročilo ne vsebuje bistveno napačnih navedb;
- (f) poskrbi, da je postopek preverjanja dokumentiran v celoti v notranji dokumentaciji o preverjanju in da v poročilu o preverjanju predloži končne ugotovitve.

Člen 25

Neodvisen pregled

1. Preveritelj pred izdajo poročila o preverjanju notranjo dokumentacijo o preverjanju in poročilo o preverjanju predloži neodvisnemu pregledovalcu.
2. Neodvisni pregledovalec ne sme opravljati dejavnosti preverjanja, ki jih sam pregleduje.
3. Neodvisen pregled zajema celoten postopek preverjanja, ki je opisan v tem poglavju in evidentiran v notranji dokumentaciji o preverjanju.

Neodvisni pregledovalec s pregledom zagotovi, da je bil postopek preverjanja opravljen v skladu s to uredbo, da so bili postopki za dejavnosti preverjanja iz člena 40 pravilno izvedeni ter da sta zagotovljeni ustrezna strokovna skrbnost in presoja.

Neodvisni pregledovalec oceni tudi, ali so zbrani dokazi zadostni, da lahko preveritelj izda poročilo o preverjanju z zadostno zanesljivostjo.

4. Če nastanejo okoliščine, zaradi katerih bi bilo po pregledu treba spremeniti poročilo o preverjanju, neodvisni pregledovalec preuči tudi te spremembe in dokaze o njih.
5. Preveritelj pravilno pooblasti osebo, ki potrdi poročilo o preverjanju na podlagi ugotovitev neodvisnega pregledovalca in dokazov v notranji dokumentaciji o preverjanju.

Člen 26

Notranja dokumentacija o preverjanju

1. Preveritelj pripravi in zbere notranjo dokumentacijo o preverjanju, ki vsebuje vsaj:
  - (a) rezultate opravljenih dejavnosti preverjanja;
  - (b) strateško analizo, analizo tveganja in načrt preverjanja;
  - (c) dovolj informacij, ki potrjujejo mnenje pri preverjanju, vključno z utemeljitvijo ugotovitev, ali ugotovljene napačne

navedbe bistveno vplivajo na sporočene podatke o emisijah ali tonskih kilometrih.

2. Notranja dokumentacija o preverjanju iz odstavka 1 se pripravi tako, da lahko neodvisni pregledovalec iz člena 25 in nacionalni akreditacijski organ ocenita, ali je bilo preverjanje opravljeno v skladu s to uredbo.

Preveritelj po potrditvi poročila o preverjanju v skladu s členom 25(5) vključi rezultate neodvisnega pregleda v notranjo dokumentacijo o preverjanju.

3. Preveritelj na zahtevo pristojnega organa omogoči dostop do notranje dokumentacije o preverjanju, da mu olajša oceno preverjanja.

Člen 27

Poročilo o preverjanju

1. Preveritelj na podlagi informacij, zbranih med preverjanjem, upravljavcu ali operaterju zrakoplova za vsako preverjeno poročilo o emisijah ali tonskih kilometrih izda poročilo o preverjanju. Poročilo o preverjanju vsebuje vsaj eno od naslednjih ugotovitev:

- (a) poročilo je potrjeno kot zadovoljivo;
- (b) poročilo upravljavca ali operaterja zrakoplova vsebuje bistveno napačne navedbe, ki pred izdajo poročila o preverjanju niso bile odpravljene;
- (c) obseg preverjanja je premajhen v skladu s členom 28, zato preveritelj ni mogel pridobiti zadostnih dokazov, da bi izdal mnenje pri preverjanju z zadostno zanesljivostjo, da poročilo ne vsebuje bistveno napačnih navedb;
- (d) neskladnosti same po sebi ali skupaj z drugimi neskladnostmi preprečujejo potrebno jasnost, zato preveritelj ne more z zadostno zanesljivostjo trditi, da poročilo upravljavca ali operaterja zrakoplova ne vsebuje bistveno napačnih navedb.

Za namene točke (a) prvega pododstavka se lahko poročilo upravljavca ali operaterja zrakoplova kot zadovoljivo potrdi samo, če ne vsebuje bistveno napačnih navedb.

2. Upravljavec ali operater zrakoplova pristojnemu organu predloži poročilo o preverjanju skupaj z zadevnim poročilom upravljavca ali operaterja zrakoplova.

3. Poročilo o preverjanju vsebuje vsaj naslednje elemente:

- (a) ime preverjanega upravljavca ali operaterja zrakoplova;

- (b) cilje preverjanja;
- (c) obseg preverjanja;
- (d) sklic na preverjeno poročilo upravljavca ali operaterja zrakoplova;
- (e) merila, na podlagi katerih je bilo poročilo upravljavca ali operaterja zrakoplova preverjeno, po potrebi vključno z dovoljenjem in različicami načrta monitoringa, ki jih je odobril pristojni organ, ter veljavnostjo posameznega načrta monitoringa;
- (f) skupne emisije ali tonske kilometre na dejavnost iz Priloge I k Direktivi 2003/87/ES in na napravo ali operaterja zrakoplova;
- (g) poročevalno obdobje, v katerem se je preverjanje opravljalo;
- (h) odgovornosti upravljavca ali operaterja zrakoplova, pristojnega organa in preveritelja;
- (i) izjavo o mnenju pri preverjanju;
- (j) opis morebitnih ugotovljenih napačnih navedb in neskladnosti, ki niso bile odpravljene pred izdajo poročila o preverjanju;
- (k) datume opravljenih obiskov na kraju samem in osebe, ki so jih opravile;
- (l) informacije o tem, ali so bili obiski na kraju samem opuščeni, in razloge za njihovo opustitev;
- (m) morebitne neskladnosti z Uredbo (EU) št. 601/2012, ki so bile ugotovljene med preverjanjem;
- (n) če pri pristojnem organu ni mogoče pravočasno pridobiti odobritve metode, ki se je uporabila za dopolnitev podatkovne vrzeli v skladu z zadnjim pododstavkom člena 18(1), potrdilo, da je uporabljena metoda konservativna in da povzroča oziroma ne povzroča bistveno napačnih navedb;
- (o) če preveritelj ugotovi spremembe zmogljivosti, ravni dejavnosti in delovanja naprave, ki bi lahko vplivale na dodelitev pravic do emisije napravi in niso bile sporočene pristojnemu organu do 31. decembra v poročevalnem obdobju v skladu s členom 24(1) Sklepa 2011/278/EU, opis teh sprememb in povezane opombe;
- (p) če je primerno, priporočila za izboljšanje;
- (q) imena EU ETS vodilnega presojevalca, neodvisnega pregledovalca ter po potrebi EU ETS presojevalca in tehničnega strokovnjaka, ki so sodelovali pri preverjanju poročila upravljavca ali operaterja zrakoplova;
- (r) datum in podpis pooblaščenice osebe v imenu preveritelja, vključno z njegovim imenom.
4. Preveritelj v poročilu o preverjanju opiše napačne navedbe in neskladnosti dovolj podrobno, da lahko upravljavec ali operater zrakoplova in pristojni organ razumeta:
- (a) resnost in vrsto napačne navedbe ali neskladnosti;
- (b) zakaj ima napačna navedba bistveni vpliv oziroma ga nima;
- (c) na kateri element poročila upravljavca ali operaterja zrakoplova se nanaša napačna navedba ali na kateri element načrta monitoringa se nanaša neskladnost.
5. Če država članica od preveritelja poleg elementov iz odstavka 3 zahteva dodatne informacije o postopku preverjanja, ki niso nujne za razumevanje mnenja pri preverjanju, lahko upravljavec ali operater zrakoplova zaradi učinkovitosti te dodatne informacije predloži pristojnemu organu ločeno od poročila o preverjanju na drug dan, vendar najpozneje do 15. maja istega leta.

Člen 28

Omejenost obsega

Preveritelj lahko določi, da je obseg preverjanja iz člena 27(1)(c) premajhen v vseh naslednjih primerih:

- (a) manjkajo podatki, zaradi česar preveritelj ne more pridobiti dokazov, ki so potrebni za zmanjšanje tveganja pri preverjanju na raven, na kateri bi bila zagotovljena zadostna zanesljivost;
- (b) načrta monitoringa ni odobril pristojni organ;
- (c) načrt monitoringa ni dovolj obsežen ali jasen, da bi se lahko sprejeli sklepi v zvezi s preverjanjem;
- (d) upravljavec ali operater zrakoplova ni predložil zadostnih informacij, na podlagi katerih bi preveritelj lahko opravil preverjanje.

Člen 29

Obravnava neodpravljenih nebitvenih neskladnosti

1. Preveritelj oceni, ali je upravljavec ali operater zrakoplova odpravil neskladnosti iz poročila o preverjanju, ki se nanaša na predhodno obdobje monitoringa, v skladu z zahtevami za upravljavca iz člena 69(4) Uredbe (EU) št. 601/2012.

Če upravljavec ali operater zrakoplova teh neskladnosti ni odpravil v skladu s členom 69(4) Uredbe (EU) št. 601/2012, preveritelj preuči, ali ta opustitev povečuje oziroma bi lahko povečala tveganje napačnih navedb.

Preveritelj v poročilu o preverjanju navede, ali je upravljavec ali operater zrakoplova te neskladnosti odpravil.

2. Preveritelj med preverjanjem v notranji dokumentaciji o preverjanju navede vse podrobnosti o tem, kdaj in kako je upravljavec ali operater zrakoplova odpravil ugotovljene neskladnosti.

Člen 30

Izboljšanje postopka monitoringa in poročanja

1. Če preveritelj opredeli področja delovanja upravljavca ali operaterja zrakoplova iz točk (a) do (d) tega odstavka, ki jih je mogoče izboljšati, v poročilo o preverjanju vključi priporočila za izboljšanje, ki se nanašajo na delovanje upravljavca ali operaterja zrakoplova na naslednjih področjih:

- (a) ocena tveganja upravljavca ali operaterja zrakoplova;
- (b) razvoj, dokumentiranje, opravljanje in vzdrževanje dejavnosti pretoka podatkov in nadzornih dejavnosti ter ocena nadzornega sistema;
- (c) razvoj, dokumentiranje, izvajanje in vzdrževanje postopkov za dejavnosti pretoka podatkov in nadzorne dejavnosti ter drugih postopkov, ki jih mora upravljavec ali operater zrakoplova uvesti v skladu z Uredbo (EU) št. 601/2012;
- (d) monitoring emisij ali tonskih kilometrov in poročanje o njih, tudi glede doseganja najvišje stopnje, zmanjševanja tveganja ter povečanja učinkovitosti pri monitoringu in poročanju.

2. Med preverjanjem, ki sledi letu, v katerem so bila v poročilu o preverjanju navedena priporočila za izboljšanje, preveritelj

preveri, ali je upravljavec ali operater zrakoplova ta priporočila za izboljšanje upošteval in na kakšen način.

Če upravljavec ali operater zrakoplova teh priporočil ni upošteval ali jih ni upošteval pravilno, preveritelj oceni, kako to vpliva na tveganje napačnih navedb in neskladnosti.

Člen 31

Poenostavljeno preverjanje naprav

1. Ne glede na člen 21(1) in, če to v skladu z drugim pododstavkom tega člena potrdi pristojni organ, se lahko preveritelj odloči, da na podlagi rezultatov analize tveganja ne opravi obiskov naprav na lokaciji, če ugotovi, da ima dostop do zadevnih podatkov na daljavo in da so izpolnjeni pogoji za neopravljanje obiskov na lokaciji, ki jih je določila Komisija. Preveritelj upravljavca obvesti o tem brez nepotrebnega odlašanja.

Upravljavec zaprosi pristojni organ, da potrdi preveriteljevo odločitev, da ne izvede obiska na lokaciji.

Na podlagi vloge, ki jo predloži zadevni upravljavec, se pristojni organ odloči, ali bo potrdil odločitev preveritelja, da ne opravi obiska na lokaciji, pri čemer upošteva vse naslednje elemente:

- (a) informacije, ki jih je predložil preveritelj o rezultatih analize tveganja;
- (b) informacijo, da je zagotovljen dostop do zadevnih podatkov na daljavo;
- (c) dokaze, da zahteve iz odstavka 3 za napravo ne veljajo;
- (d) dokaze, da so izpolnjeni pogoji za neopravljanje obiskov na lokaciji, ki jih je določila Komisija.

2. Potrditev pristojnega organa iz odstavka 1 ni potrebna za neopravljanje obiskov na lokaciji za naprave z nizkimi emisijami iz člena 47(2) Uredbe (EU) št. 601/2012.

3. Preveritelj v vsakem primeru opravi obisk na lokaciji v naslednjih primerih:

- (a) če preveritelj prvič preverja poročilo upravljavca o emisijah;
- (b) če preveritelj ni opravi obiska na lokaciji v dveh poročevalnih obdobjih neposredno pred sedanjim poročevalnim obdobjem;

(c) če se je v poročevalnem obdobju bistveno spremenil načrt monitoringa, vključno s spremembami iz člena 15(3) ali (4) Uredbe (EU) št. 601/2012.

Člen 32

Poenostavljeno preverjanje operaterjev zrakoplova

1. Ne glede na člen 21(1) te uredbe se lahko preveritelj odloči, da ne bo opravil obiska na lokaciji za male onesnaževalce iz člena 54(1) Uredbe (EU) št. 601/2012, če na podlagi analize tveganja ugotovi, da ima dostop do vseh zadevnih podatkov na daljavo.

2. Če operater zrakoplova uporabi poenostavljena orodja iz člena 54(2) Uredbe (EU) št. 601/2012 za določitev porabe goriva ter so bili sporočeni podatki pridobljeni z uporabo teh orodij in brez kakršnega koli prispevka operaterja zrakoplova, se lahko preveritelj na podlagi analize tveganja odloči, da pregledov iz členov 14, 16, člena 17(1) in (2) ter člena 18 te uredbe ne bo opravil.

Člen 33

Poenostavljeni načrti preverjanja

Če preveritelj uporabi poenostavljen načrt preverjanja, v notranji dokumentaciji o preverjanju utemelji uporabo takšnih načrtov in navede dokaze, da so bili pogoji za uporabo poenostavljenih načrtov preverjanja izpolnjeni.

POGLAVJE III

ZAHTEVE ZA PREVERITELJE

Člen 34

Sektorski obsegi akreditacije

Preveritelj izda poročilo o preverjanju samo upravljavcu ali operaterju zrakoplova, ki opravlja dejavnost s področja dejavnosti iz Priloge I, za katero je bila v skladu z določbami Uredbe (ES) št. 765/2008 in te uredbe preveritelju podeljena akreditacija.

Člen 35

Postopek stalnega vzdrževanja usposobljenosti

1. Preveritelj uvede, dokumentira, izvaja in vzdržuje postopek ohranjanja usposobljenosti, da zagotovi usposobljenost celotnega osebja, zadolženega za dejavnosti preverjanja, za dodeljene naloge.

2. Preveritelj v okviru postopka ohranjanja usposobljenosti iz odstavka 1 določi, dokumentira, izvaja in vzdržuje vsaj:

(a) splošna merila usposobljenosti za celotno osebje, ki opravlja dejavnosti preverjanja;

(b) posebna merila usposobljenosti za vsako funkcijo preveritelja, ki opravlja dejavnosti preverjanja, zlasti za EU ETS presojevalca, EU ETS vodilnega presojevalca, neodvisnega pregledovalca in tehničnega strokovnjaka;

(c) metodo za zagotavljanje stalnega vzdrževanja usposobljenosti in rednega spremljanja celotnega osebja, ki opravlja dejavnosti preverjanja;

(d) postopek za zagotavljanje stalnega izobraževanja osebja, ki opravlja dejavnosti preverjanja;

(e) postopek ocenjevanja, ali preverjanje spada v obseg akreditacije preveritelja in ali ima preveritelj znanje, osebje in vire, potrebne za določitev skupine za preverjanje in uspešno opravljanje dejavnosti preverjanja v zahtevanem roku.

Merila usposobljenosti iz točke (b) prvega pododstavka so specifična za vsak obseg akreditacije, na katerem te osebe opravljajo dejavnosti preverjanja.

Pri ocenjevanju usposobljenosti osebja v skladu s točko (c) prvega pododstavka preveritelj usposobljenost oceni glede na merila usposobljenosti iz točk (a) in (b).

Postopek iz točke (e) prvega pododstavka obsega tudi postopek ocenjevanja, ali je skupina za preverjanje usposobljena v celoti in ali ima potrebno osebje za opravljanje dejavnosti preverjanja posameznega upravljavca ali operaterja zrakoplova.

Preveritelj določi splošna in posebna merila usposobljenosti, ki so skladna z merili iz člena 36(4) ter členov 37, 38 in 39.

3. Preveritelj v rednih časovnih presledkih spremlja osebje, ki opravlja dejavnosti preverjanja, da lahko potrdi stalno usposobljenost osebja.

4. Preveritelj v rednih časovnih presledkih pregleduje postopek ohranjanja usposobljenosti iz odstavka 1, s čimer zagotovi, da:

(a) se merila usposobljenosti iz točk (a) in (b) prvega pododstavka odstavka 2 določijo v skladu z zahtevami glede usposobljenosti na podlagi te uredbe;

(b) se odpravijo vse težave, ki se ugotovijo pri določanju splošnih in posebnih meril usposobljenosti v skladu s točkama (a) in (b) prvega pododstavka odstavka 2;

(c) se vse zahteve v okviru postopka ohranjanja usposobljenosti po potrebi posodablajo in vzdržujejo.

5. Preveritelj uvede sistem za zapisovanje rezultatov dejavnosti, ki se opravljajo v okviru postopka ohranjanja usposobljenosti iz odstavka 1.

6. Usposobljenost in učinkovitost EU ETS presojevalca in EU ETS vodilnega presojevalca oceni ustrezno usposobljen ocenjevalec.

Usposobljeni ocenjevalec v ta namen spremlja presojevalce pri preverjanju poročila upravljavca ali operaterja zrakoplova na lokaciji naprave ali v prostorih operaterja zrakoplova, da ugotovi, ali izpolnjujejo merila usposobljenosti.

7. Če član osebja ne dokaže, da so merila usposobljenosti za dodeljeno nalogo izpolnjena v celoti, preveritelj določi in organizira dodatno izobraževanje ali pridobivanje delovnih izkušenj pod nadzorom ter tega posameznika spremlja, dokler ta preveritelju ne dokaže, da izpolnjuje merila usposobljenosti.

Člen 36

Skupine za preverjanje

1. Za vsako posamezno preverjanje preveritelj določi skupino za preverjanje, ki je sposobna opravljati dejavnosti preverjanja iz poglavja II.

2. Skupino za preverjanje sestavljajo vsaj EU ETS vodilni presojevalec ter po potrebi glede na ugotovitve preveritelja v okviru ocene iz člena 8(1)(e) in glede na strateško analizo ustrezno število EU ETS presojevalcev in tehničnih strokovnjakov.

3. Preveritelj za neodvisen pregled dejavnosti preverjanja pri posameznem preverjanju imenuje neodvisnega pregledovalca, ki ni del skupine za preverjanje.

4. Vsak član skupine:

(a) dobro razume svojo vlogo v postopku preverjanja;

(b) je sposoben učinkovito komunicirati v jeziku, ki ga mora uporabljati pri opravljanju svojih nalog.

5. V skupini za preverjanje je vsaj ena oseba, ki je tehnično usposobljena in ima znanje, potrebno za ocenjevanje specifičnih

tehničnih vidikov monitoringa in poročanja, povezanih z dejavnostmi iz Priloge I, ki jih opravlja naprava ali upravljavec zrakoplova, ter ena oseba, ki je sposobna učinkovito komunicirati v jeziku, ki se uporablja pri preverjanju poročila upravljavca ali operaterja zrakoplova v državi članici, v kateri preveritelj opravlja preverjanje.

6. Če je skupina za preverjanje sestavljena iz ene same osebe, ta oseba izpolnjuje vse zahteve glede usposobljenosti za EU ETS presojevalca in EU ETS vodilnega presojevalca ter zahteve iz odstavkov 4 in 5.

Člen 37

Zahteve glede usposobljenosti EU ETS presojevalcev in EU ETS vodilnih presojevalcev

1. EU ETS presojevalec je usposobljen za opravljanje preverjanja. Zato EU ETS presojevalec:

(a) pozna najmanj Direktivo 2003/87/ES, Uredbo (EU) št. 601/2012, to uredbo, ustrezne standarde, drugo ustrezno zakonodajo, veljavne smernice ter ustrezne smernice in zakonodajo države članice, v kateri preveritelj opravlja preverjanje;

(b) ima najmanj znanje in izkušnje na področju revidiranja podatkov in informacij, vključno z:

(i) metodologijami revidiranja podatkov in informacij, vključno z uporabo ravni pomembnosti in ocenjevanjem pomembnosti napačnih navedb;

(ii) analizo tveganja pri delovanju in tveganja pri nadzoru;

(iii) tehnikami vzorčenja, ki se uporabljajo pri vzorčenju podatkov in preverjanju nadzornih dejavnosti;

(iv) ocenjevanjem podatkovnih in informacijskih sistemov, sistemov IT, dejavnosti pretoka podatkov, nadzornih dejavnosti, nadzornega sistema in postopkov za nadzorne dejavnosti;

(c) je sposoben opravljati najmanj dejavnosti v okviru preverjanja poročila upravljavca ali operaterja zrakoplova v skladu s poglavjem II;

(d) ima najmanj znanje in izkušnje v zvezi s tehničnimi vidiki monitoringa in poročanja, ki so pomembni za področje dejavnosti iz Priloge I, na katerem EU ETS presojevalec opravlja preverjanje.

2. EU ETS vodilni presojevalec izpolnjuje zahteve glede usposobljenosti za EU ETS presojevalca ter je usposobljen za vodenje skupine za preverjanje in odgovoren za opravljanje dejavnosti preverjanja v skladu s to uredbo.

Člen 38

Zahteve glede usposobljenosti za neodvisne pregledovalce

1. Neodvisni pregledovalec je ustrezno pooblaščen za pregled osnutka poročila o preverjanju in notranje dokumentacije o preverjanju v skladu s členom 25.

2. Neodvisni pregledovalec izpolnjuje zahteve glede usposobljenosti EU ETS vodilnega presojevalca iz člena 37(2).

3. Neodvisni pregledovalec je ustrezno usposobljen za analizo predloženih informacij, s katero potrdi popolnost in celovitost informacij, opozori na manjkajoče ali nasprotujoče si informacije ter preveri pretok podatkov, da oceni, ali je notranja dokumentacija o preverjanju popolna in ali vsebuje dovolj informacij za potrditev osnutka poročila o preverjanju.

Člen 39

Pomoč tehničnih strokovnjakov

1. Preveritelj lahko v dejavnosti preverjanja vključi tehnične strokovnjake, ki zagotovijo natančno strokovno znanje in izkušnje o posebnih vsebinah, potrebne za podporo EU ETS presojevalcu in EU ETS vodilnemu presojevalcu pri opravljanju dejavnosti preverjanja.

2. Če neodvisni pregledovalec ni usposobljen za ocenjevanje posameznega vidika v okviru postopka pregleda, preveritelj za pomoč zaprosi tehničnega strokovnjaka.

3. Tehnični strokovnjak je usposobljen ter ima strokovno znanje in izkušnje, potrebne za učinkovito podporo EU ETS presojevalcu in EU ETS vodilnemu presojevalcu ali po potrebi neodvisnemu pregledovalcu v zvezi z vsebino, za katero so potrebni njegovo strokovno znanje in izkušnje. Poleg tega ima tehnični strokovnjak ustrezno znanje o vprašanih iz člena 37(1)(a), (b) in (c).

4. Tehnični strokovnjak opravlja določene naloge pod vodstvom in polno odgovornostjo EU ETS vodilnega presojevalca skupine za preverjanje, v kateri tehnični strokovnjak opravlja svoje naloge, ali neodvisnega pregledovalca.

Člen 40

Postopki za dejavnosti preverjanja

1. Preveritelj uvede, dokumentira, izvaja in vzdržuje enega ali več postopkov za dejavnosti preverjanja iz poglavja II ter postopke in procese iz Priloge II. Pri uvajanju in izvajanju teh postopkov in procesov preveritelj opravlja dejavnosti v skladu s harmoniziranim standardom iz Priloge II.

2. Preveritelj oblikuje, dokumentira, izvaja in vzdržuje sistem vodenja kakovosti, s čimer zagotovi stalni razvoj, izvajanje, izboljševanje ter pregledovanje teh postopkov in procesov iz odstavka 1 v skladu s harmoniziranim standardom iz Priloge II.

Člen 41

Evidenca in sporočanje

1. Preveritelj vodi evidenco, vključno z evidenco o usposobljenosti in nepristranskosti osebja, s čimer dokaže skladnost s to uredbo.

2. Preveritelj v skladu s harmoniziranim standardom iz Priloge II upravljavcu ali operaterju zrakoplova in drugim zadevnim stranem redno posreduje informacije.

3. Preveritelj zagotavlja zaupnost informacij, pridobljenih med preverjanjem, v skladu s harmoniziranim standardom iz Priloge II.

Člen 42

Nepriistranskost in neodvisnost

1. Preveritelj je neodvisen od upravljavca ali operaterja zrakoplova in nepristranski pri opravljanju dejavnosti preverjanja.

Zato preveritelj ali kateri koli del iste pravne osebe ni upravljavec ali operater zrakoplova, lastnik upravljavca ali operaterja zrakoplova ali v lasti upravljavca ali operaterja zrakoplova ter z upravljavcem ali operaterjem zrakoplova nima odnosov, ki bi lahko vplivali na njegovo neodvisnost in nepristranskost. Prav tako je neodvisen od organov, ki trgujejo s pravicami do emisije v okviru sistema za trgovanje s pravicami do emisije toplogrednih plinov v skladu s členom 19 Direktive 2003/87/ES.

2. Preveritelj je organiziran tako, da zagotavlja svojo objektivnost, neodvisnost in nepristranskost. Za namene te uredbe se uporabljajo ustrezne zahteve iz harmoniziranega standarda iz Priloge II.

3. Preveritelj ne opravlja dejavnosti preverjanja za upravljavca ali operaterja zrakoplova, ki predstavljajo zanj nesprejemljivo tveganje za nepristranskost ali povzročajo navzkrižje interesov. Preveritelj v preverjanje poročila upravljavca ali operaterja zrakoplova ne vključi osebja ali pogodbenih sodelavcev, če to povzroča dejansko ali potencialno navzkrižje interesov. Preveritelj tudi zagotovi, da dejavnosti osebja ali organizacij ne vplivajo na zaupnost, objektivnost, neodvisnost in nepristranskost preverjanja.

Šteje se, da nesprejemljivo tveganje za nepristranskost ali navzkrižje interesov iz prvega stavka prvega pododstavka med drugim nastane v naslednjih primerih:

- (a) če preveritelj ali kateri koli del iste pravne osebe zagotavlja storitve svetovanja za vzpostavitev dela postopka monitoringa in poročanja, opisanega v načrtu monitoringa, ki ga je odobril pristojni organ, vključno z določanjem metodologije monitoringa ter pripravljanjem osnutka poročila upravljavca ali operaterja zrakoplova in osnutka načrta monitoringa;
- (b) če preveritelj ali kateri koli del iste pravne osebe zagotavlja tehnično pomoč pri vzpostavljanju ali vzdrževanju sistema, s katerim se spremljajo podatki o emisijah ali tonskih kilometrih in poroča o njih.

4. Šteje se, da navzkrižje interesov preveritelja zaradi odnosov med njim in upravljavcem ali operaterjem zrakoplova med drugim nastane v naslednjih primerih:

- (a) če odnos med preveriteljem in upravljavcem ali operaterjem zrakoplova temelji na skupnem lastništvu, skupnem upravljanju, skupnem vodenju ali osebju, skupnih virih, skupnih finančnih in skupnih pogodbah ali trženju;
- (b) če je upravljavcu ali operaterju zrakoplova svetovalni organ, organ za tehnično pomoč ali druga organizacija, ki je povezana s preveriteljem in ogroža njegovo nepristranskost, zagotovila svetovalne storitve iz točke (a) odstavka 3 ali tehnično pomoč iz točke (b) navedenega odstavka.

Za namene točke (b) prvega pododstavka se šteje, da je nepristranskost preveritelja ogrožena, če odnosi med preveriteljem in svetovalnim organom, organom za tehnično pomoč ali drugo organizacijo temeljijo na skupnem lastništvu, skupnem upravljanju, skupnem vodenju ali osebju, skupnih virih, skupnih finančnih in skupnih pogodbah ali trženju in skupnem plačevanju prodajne provizije ali drugih spodbud za zagotavljanje novih strank.

5. Preveritelj pri neodvisnem pregledu ali izdaji poročila o preverjanju ne uporablja zunanjih virov. Za namene te uredbe, če preveritelj zunanje vire uporablja za druge dejavnosti preverjanja, izpolnjuje ustrezne zahteve iz harmoniziranega standarda iz Priloge II.

Vendar sklepanje pogodb s posamezniki za opravljanje dejavnosti preverjanja ne pomeni uporabe zunanjih virov za namene prvega pododstavka, če preveritelj pri sklepanju pogodb s takšnimi osebami izpolnjuje ustrezne zahteve iz harmoniziranega standarda iz Priloge II.

6. Preveritelj uvede, dokumentira, izvaja in vzdržuje postopek za zagotavljanje stalne nepristranskosti in neodvisnosti preveritelja, delov iste pravne osebe kot preveritelj, drugih organizacij iz odstavka 4 ter celotnega osebja in vseh pogodbenih sodelavcev, ki sodelujejo pri preverjanju. Ta postopek vključuje mehanizem zagotavljanja nepristranskosti in neodvisnosti preveritelja ter izpolnjuje ustrezne zahteve iz harmoniziranega standarda iz Priloge II.

POGLAVJE IV

AKREDITACIJA

Člen 43

Akreditacija

Preveritelja, ki upravljavcu ali operaterju zrakoplova izda poročilo o preverjanju, se akreditira za obseg dejavnosti iz Priloge I, za katerega preveritelj preverja poročilo upravljavca ali operaterja zrakoplova.

Člen 44

Cilji akreditacije

V postopku akreditiranja in med spremljanjem akreditiranih preveriteljev vsak nacionalni akreditacijski organ oceni, ali preveritelj in njegovo osebje, ki opravljata dejavnosti preverjanja:

- (a) sta usposobljena za preverjanje poročil upravljavca ali operaterja zrakoplova v skladu s to uredbo;
- (b) preverjata poročila upravljavca ali operaterja zrakoplova v skladu s to uredbo;
- (c) izpolnjujeta zahteve iz poglavja III.

Člen 45

Vloga za akreditacijo

1. Vsaka pravna oseba ali drug pravni subjekt lahko zaprosi za akreditacijo v skladu s členom 5(1) Uredbe (ES) št. 765/2008 in določbami tega poglavja.

V vlogi so navedene informacije, ki se zahtevajo na podlagi harmoniziranega standarda iz Priloge II.

2. Poleg informacij iz odstavka 1 tega člena vlagatelj pred začetkom ocenjevanja v skladu s členom 44 nacionalnemu akreditacijskemu organu predloži tudi:

- (a) vse informacije, ki jih zahteva nacionalni akreditacijski organ;
- (b) postopke in informacije o postopkih iz člena 40(1) ter informacije o sistemu vodenja kakovosti iz člena 40(2);
- (c) merila usposobljenosti iz člena 35(2)(a) in (b), rezultate postopka vzdrževanja usposobljenosti iz člena 35 ter drugo ustrezno dokumentacijo o usposobljenosti celotnega osebja, ki sodeluje v dejavnostih preverjanja;
- (d) informacije o postopku za zagotavljanje stalne nepristranskosti in neodvisnosti iz člena 42(6), vključno z ustrezno evidenco o nepristranskosti in neodvisnosti vlagatelja in njegovega osebja;
- (e) informacije o tehničnih strokovnjakih in ključnem osebju, ki sodelujejo pri preverjanju poročil upravljavca ali operaterja zrakoplova;
- (f) sistem in postopek za zagotavljanje ustrezne notranje dokumentacije o preverjanju;
- (g) druge pomembne evidence iz člena 41(1).

Člen 46

Priprave na ocenjevanje

1. Vsak nacionalni akreditacijski organ pri pripravi ocene iz člena 44 upošteva kompleksnost področja, za katerega želi vlagatelj pridobiti akreditacijo, in kompleksnost sistema vodenja kakovosti iz člena 40(2), postopke in informacije o postopkih iz člena 40(1) ter geografska območja, na katerih vlagatelj opravlja ali namerava opravljati preverjanje.

2. Za namene te uredbe nacionalni akreditacijski organ izpolnjuje minimalne zahteve iz harmoniziranega standarda iz Priloge III.

Člen 47

Ocena

1. Ocenjevalna skupina iz člena 57 za namene priprave ocene iz člena 44 opravi vsaj naslednje dejavnosti:

- (a) pregled vseh ustreznih dokumentov in evidenc iz člena 45;
- (b) obisk prostorov vlagatelja, da pregleda reprezentativni vzorec notranje dokumentacije o preverjanju ter oceni izvajanje vlagateljevega sistema vodenja kakovosti in postopkov ali procesov iz člena 40;

(c) opazovanje reprezentativnega dela obsega akreditacije, za katerega je bila vložena vloga, ter delovanja in usposobljenosti reprezentativnega števila osebja vlagatelja, ki sodeluje pri preverjanju poročila upravljavca ali operaterja zrakoplova, s čimer zagotovi, da osebje deluje v skladu s to uredbo.

Pri izvajanju navedenih aktivnosti ocenjevalna skupina izpolnjuje zahteve iz harmoniziranega standarda iz Priloge III.

2. Ocenjevalna skupina ugotovitve in neskladnosti sporoči vlagatelju v skladu z zahtevami iz harmoniziranega standarda iz Priloge III ter od njega zahteva, da na sporočene ugotovitve in neskladnosti odgovori v skladu z navedenimi določbami.

3. Vlagatelj sprejme popravljalne ukrepe za morebitne neskladnosti, sporočene v skladu z odstavkom 2, ter v odgovoru na ugotovitve in neskladnosti, ki jih je opredelila ocenjevalna skupina, navede, katere ukrepe je sprejel ali jih načrtuje sprejeti v roku, ki ga je določil nacionalni akreditacijski organ, da se odpravijo morebitne ugotovljene neskladnosti.

4. Nacionalni akreditacijski organ pregleda odgovore vlagatelja na ugotovitve in neskladnosti, predložene v skladu z odstavkom 3.

Če nacionalni akreditacijski organ meni, da je odgovor vlagatelja nezadosten ali neučinkovit, od njega zahteva dodatne informacije ali ukrepe. Zahteva lahko tudi dokazilo o učinkovitem izvajanju sprejetih ukrepov ali naknadno oceni, ali so bili popravni ukrepi izvedeni učinkovito.

Člen 48

Odločitev o akreditaciji in akreditacijska listina

1. Nacionalni akreditacijski organ pri pripravi in sprejetju odločitve o tem, ali podeli, razširi ali podaljša akreditacijo vlagatelja, upošteva zahteve iz harmoniziranega standarda iz Priloge III.

2. Če se nacionalni akreditacijski organ odloči, da podeli, razširi ali podaljša akreditacijo vlagatelja, v zvezi s tem izda akreditacijsko listino.

Akreditacijska listina vsebuje najmanj informacije, ki se zahtevajo na podlagi harmoniziranega standarda iz Priloge III.

Akreditacijska listina velja v obdobju, ki ni daljše od petih let od dne, ko ga je nacionalni akreditacijski organ izdal.

Člen 49

Nadzor

1. Nacionalni akreditacijski organ enkrat letno izvede nadzor vsakega preveritelja, ki mu je izdal akreditacijsko listino.

Nadzor obsega najmanj:

(a) obisk prostorov preveritelja, da se lahko opravijo dejavnosti iz člena 47(1)(b);

(b) spremljanje delovanja in usposobljenosti reprezentativnega števila osebja preveritelja v skladu s členom 47(1)(c).

2. Nacionalni akreditacijski organ prvi nadzor preveritelja v skladu z odstavkom 1 izvede najpozneje 12 mesecev od dne, ko je preveritelju izdal akreditacijsko listino.

3. Nacionalni akreditacijski organ pripravi načrt za nadzor vsakega preveritelja tako, da lahko oceni reprezentativne vzorce obsega akreditacije, v skladu z zahtevami iz harmoniziranega standarda iz Priloge III.

4. Na podlagi rezultatov nadzora iz odstavka 1 se nacionalni akreditacijski organ odloči, ali bo potrdil nadaljnjo veljavnost akreditacije.

5. Če preveritelj preverjanje opravlja v drugi državi članici, lahko nacionalni akreditacijski organ, ki je preveritelja akreditiral, od nacionalnega akreditacijskega organa države članice, v kateri se preverjanje opravlja, zaprosi, da opravi nadzorne dejavnosti v njegovem imenu in pod njegovo pristojnostjo.

Člen 50

Ponovna ocena

1. Nacionalni akreditacijski organ pred iztekom akreditacijske listine ponovno oceni preveritelja, ki mu je izdal akreditacijsko listino, da določi, ali se lahko veljavnost akreditacijske listine podaljša.

2. Nacionalni akreditacijski organ pripravi načrt za ponovno oceno vsakega preveritelja tako, da lahko oceni reprezentativne vzorce obsega akreditacije. Nacionalni akreditacijski organ pri načrtovanju in izvajanju nadzora izpolnjuje zahteve iz harmoniziranega standarda iz Priloge III.

Člen 51

Izredna ocena

1. Nacionalni akreditacijski organ lahko kadar koli izredno oceni preveritelja, s čimer zagotovi, da preveritelj izpolnjuje zahteve iz te uredbe.

2. Da lahko nacionalni akreditacijski organ presodi, ali je potrebna izredna ocena, ga preveritelj takoj obvesti o vseh znatnih spremembah, ki se nanašajo na vidik njegovega statusa ali delovanja in so pomembne za akreditacijo. Znatne spremembe vključujejo spremembe iz harmoniziranega standarda iz Priloge III.

Člen 52

Razširitev obsega akreditacije

Nacionalni akreditacijski organ kot odziv na vlogo preveritelja za razširitev obsega že podeljene akreditacije opravi potrebne dejavnosti, da ugotovi, ali preveritelj izpolnjuje zahteve iz člena 44 v zvezi z razširitvijo obsega akreditacije, za katero je vložil vlogo.

Člen 53

Upravni ukrepi

1. Nacionalni akreditacijski organ lahko začasno odvzame ali prekliče akreditacijo preveritelja ali zmanjša njen obseg, če preveritelj ne izpolnjuje zahtev iz te uredbe.

Nacionalni akreditacijski organ začasno odvzame ali prekliče akreditacijo preveritelja ali zmanjša njen obseg, če preveritelj to zahteva.

Nacionalni akreditacijski organ uvede, dokumentira, izvaja in vzdržuje postopek za začasni odvzem akreditacije, preklic akreditacije in krčitev obsega akreditacije.

2. Nacionalni akreditacijski organ začasno odvzame akreditacijo ali krči njen obseg, če:

(a) je preveritelj hudo kršil zahteve iz te uredbe;

(b) preveritelj stalno in večkrat ni izpolnjeval zahtev iz te uredbe;

(c) je preveritelj kršil druge posebne pogoje nacionalnega akreditacijskega organa.

3. Nacionalni akreditacijski organ prekliče akreditacijo, če:
- (a) preveritelj ni odpravil vzrokov za začasni odvzem potrdila o akreditaciji;
  - (b) je bil član višjega vodstva preveritelja spoznan za krivega goljufije;
  - (c) je preveritelj namerno zagotovil lažne informacije.
4. Zoper odločitev nacionalnega akreditacijskega organa o začasnem odvzemu ali preklicu akreditacije ali zmanjšanju njenega obsega v skladu z odstavkoma 2 in 3 se lahko vloži ugovor.

Države članice uvedejo postopke za reševanje takšnih ugovorov.

5. Odločitev nacionalnega akreditacijskega organa o začasnem odvzemu, preklicu ali krčitvi obsega akreditacije začne veljati, ko ta o tem obvesti preveritelja.

Nacionalni akreditacijski organ konča začasni odvzem akreditacijske listine, ko prejme zadovoljive informacije in je prepričan, da preveritelj izpolnjuje zahteve iz te uredbe.

POGLAVJE V

ZAHTEVE V ZVEZI Z AKREDITACIJSKIMI ORGANI ZA AKREDITACIJO PREVERITELJEV SISTEMA EU ZA TRGOVANJE Z EMISIJAMI

Člen 54

Nacionalni akreditacijski organ

1. Naloge v zvezi z akreditacijo v skladu s to uredbo opravljajo nacionalni akreditacijski organi, imenovani v skladu s členom 4(1) Uredbe (ES) št. 765/2008.
2. Če se država članica odloči omogočiti potrjevanje preveriteljev, ki so fizične osebe, v skladu s to uredbo, je za naloge v zvezi s potrjevanjem teh preveriteljev pooblaščen nacionalni organ, ki ni nacionalni akreditacijski organ, imenovan v skladu s členom 4(1) Uredbe (ES) št. 765/2008.
3. Če se država članica odloči za uporabo možnosti iz odstavka 2, zagotovi, da zadevni nacionalni organ izpolnjuje zahteve iz te uredbe, vključno z zahtevami iz člena 70, in predloži potrebna dokumentarna dokazila v skladu s členom 5(2) Uredbe (ES) št. 765/2008.

4. Nacionalni akreditacijski organ je član organa, priznanega v skladu s členom 14 navedene uredbe.

5. Nacionalni akreditacijski organ je pooblaščen za opravljanje dejavnosti akreditiranja kot dejavnosti javnega organa, pri čemer ga uradno prizna država članica, v kateri akreditiranja javni organi neposredno ne opravljajo.

6. Za namene te uredbe nacionalni akreditacijski organ naloge opravlja v skladu z zahtevami iz harmoniziranega standarda iz Priloge III.

Člen 55

Čezmejna akreditacija

Če država članica meni, da ekonomsko ni smiselno ali vzdržno imenovati svojega nacionalnega akreditacijskega organa ali zagotavljati akreditacijskih storitev v smislu člena 15 Direktive 2003/87/ES, ta država članica uporabi nacionalni akreditacijski organ druge države članice.

Zadevna država članica o tem obvesti Komisijo in druge države članice.

Člen 56

Neodvisnost in nepristranskost

1. Nacionalni akreditacijski organ je organiziran tako, da je popolnoma neodvisen od preveriteljev, ki jih ocenjuje, in nepristranski pri opravljanju dejavnosti akreditiranja.
2. Zato ne ponuja ali opravlja dejavnosti ali storitev, ki jih opravlja preveritelj, ter ne opravlja svetovalnih storitev, ni lastnik delnic preveritelja in v preveritelju nima drugega finančnega ali upravljaljskega interesa.
3. Ne glede na člen 54(2) so struktura, odgovornosti in naloge nacionalnega akreditacijskega organa jasno ločene od strukture, odgovornosti in nalog pristojnega organa in drugih nacionalnih organov.
4. Nacionalni akreditacijski organ sprejme vse končne odločitve v zvezi z akreditacijo preveriteljev.

Vendar lahko nacionalni akreditacijski organ nekatere dejavnosti odda podizvajalcem, pri čemer veljajo zahteve iz harmoniziranega standarda iz Priloge III.

Člen 57**Ocenjevalna komisija**

1. Nacionalni akreditacijski organ imenuje ocenjevalno komisijo za vsako posamezno oceno.
2. Ocenjevalno komisijo sestavlja vodilni ocenjevalec in po potrebi ustrezno število ocenjevalcev ali tehničnih strokovnjakov za posamezen obseg akreditacije.

V ocenjevalni komisiji je najmanj ena oseba, ki se spozna na vidike monitoringa emisij toplogrednih plinov in poročanja o njih v skladu z Uredbo (EU) št. 601/2012, pomembne za obseg akreditacije, ter je usposobljena in ima znanje za ocenjevanje dejavnosti preverjanja na napravi ali pri operaterju zrakoplova za ta obseg, ter najmanj ena oseba, ki pozna ustrezno nacionalno zakonodajo in smernice.

Člen 58**Zahteve glede usposobljenosti za ocenjevalce**

1. Ocenjevalec, ki ocenjuje preveritelja, je usposobljen za opravljanje dejavnosti iz poglavja IV. Zato:
  - (a) izpolnjuje zahteve iz harmoniziranega standarda v skladu z Uredbo (ES) št. 765/2008 iz Priloge III;
  - (b) pozna Direktivo 2003/87/ES, Uredbo (EU) št. 601/2012, to uredbo, ustrezne standarde in drugo ustrezno zakonodajo ter veljavne smernice;
  - (c) ima znanje o revidiranju podatkov in informacij iz člena 37(1)(b) te uredbe, ki ga je pridobil z usposabljanjem, ali dostop do osebe, ki ima znanje in izkušnje s področja revidiranja takšnih podatkov in informacij.
2. Vodilni ocenjevalec izpolnjuje zahteve glede usposobljenosti iz odstavka 1 ter je usposobljen za vodenje ocenjevalne komisije in odgovoren za ocenjevanje v skladu s to uredbo.
3. Notranji pregledovalci in osebe, ki sprejemajo odločitve o podelitvi, razširitvi ali podalšanju akreditacije, imajo poleg tega, da izpolnjujejo zahteve glede usposobljenosti iz odstavka 1, tudi dovolj znanja in izkušenj z akreditacijo.

Člen 59**Tehnični strokovnjaki**

1. Nacionalni akreditacijski organ lahko v ocenjevalno komisijo sprejme tehnične strokovnjake, s čimer si zagotovi natančno

strokovno znanje in izkušnje z določenega strokovnega področja, ki jih potrebuje za podporo vodilnemu ocenjevalcu ali ocenjevalcu pri opravljanju ocenjevalnih dejavnosti.

2. Tehnični strokovnjak je dovolj usposobljen za učinkovito podporo vodilnemu ocenjevalcu in ocenjevalcu na področju, za katero se zahtevajo strokovno znanje in izkušnje. Poleg tega:

- (a) pozna Direktivo 2003/87/ES, Uredbo (EU) št. 601/2012, to uredbo, ustrezne standarde in drugo ustrezno zakonodajo ter veljavne smernice;
- (b) zadostno pozna dejavnosti preverjanja.

3. Tehnični strokovnjak opravlja določene naloge pod vodstvom in polno odgovornostjo vodilnega ocenjevalca zadevne ocenjevalne skupine.

Člen 60**Postopki**

Nacionalni akreditacijski organ izpolnjuje zahteve iz člena 8 Uredbe (ES) št. 765/2008.

Člen 61**Pritožbe**

Če nacionalni akreditacijski organ od pristojnega organa, upravljavca ali operaterja zrakoplova ali drugih zainteresiranih strani prejme pritožbo v zvezi s preveriteljem, v razumnem roku:

- (a) preveri utemeljenost pritožbe;
- (b) zagotovi, da lahko zadevni preveritelj predloži pripombe;
- (c) sprejme ustrezne ukrepe za obravnavanje pritožbe;
- (d) evidentira pritožbo in sprejete ukrepe ter
- (e) odgovori pritožniku.

Člen 62**Evidenca in dokumentacija**

Nacionalni akreditacijski organ vodi evidenco za vsako osebo, ki sodeluje v postopku akreditiranja. Ta evidenca vključuje evidenco o ustreznih kvalifikacijah, izobraževanju, izkušnjah, nepristranskosti in usposobljenosti, ki je potrebna, da se dokaže skladnost s to uredbo.

Člen 63**Dostop do podatkov in zaupnost**

1. Nacionalni akreditacijski organ redno objavlja in posodablja podatke, ki jih prejme v procesu dejavnosti akreditiranja.
2. Nacionalni akreditacijski organ v skladu s členom 8(4) Uredbe (ES) št. 765/2008 vzpostavi primerne ureditve za zagotavljanje zaupnosti prejetih podatkov, če je to primerno.

Člen 64**Medsebojni pregled**

1. Nacionalni akreditacijski organi se med seboj redno pregledujejo.

Medsebojne preglede organizira organ, priznan v skladu s členom 14 Uredbe (ES) št. 765/2008.

2. Organ, priznan v skladu s členom 14 Uredbe (ES) št. 765/2008, pripravi ustrezna merila za medsebojni pregled ter izvaja učinkovit in neodvisen postopek medsebojnih pregledov, da oceni, ali je:

(a) nacionalni akreditacijski organ, za katerega se opravlja medsebojni pregled, dejavnosti akreditiranja opravljal v skladu s poglavjem IV;

(b) nacionalni akreditacijski organ, za katerega se opravlja medsebojni pregled, izpolnil zahteve iz tega poglavja.

Merila vključujejo zahteve glede usposobljenosti za medsebojne pregledovalce in skupine medsebojnih pregledovalcev, ki so specifične za sistem za trgovanje s pravicami do emisije toplogrednih plinov, kot ga vzpostavlja Direktiva 2003/87/ES.

3. Organ, priznan v skladu s členom 14 Uredbe (ES) št. 765/2008, objavi rezultat medsebojnega pregleda nacionalnega akreditacijskega organa ter ga predloži Komisiji, nacionalnim organom, pristojnim za nacionalne akreditacijske organe v državi članici, in pristojnemu organu držav članic ali informacijski točki iz člena 69(2).

4. Če je nacionalni akreditacijski organ uspešno opravil medsebojni pregled, ki ga je pred začetkom veljavnosti te uredbe organiziral organ, priznan v skladu s členom 14 Uredbe (ES) št. 765/2008, ga ne glede na določbe odstavka 1 po začetku veljavnosti te uredbe ni treba ponovno pregledati, če dokaže skladnost s to uredbo.

V zvezi s tem zadevni nacionalni akreditacijski organ predloži zahtevo in potrebno dokumentacijo organu, priznanemu v skladu s členom 14 Uredbe (ES) št. 765/2008.

Organ, priznan v skladu s členom 14 Uredbe (ES) št. 765/2008, odloči, ali so pogoji za odobritev izjeme izpolnjeni.

Izjema velja za največ tri leta od dneva obvestila o odločitvi nacionalnemu akreditacijskemu organu.

5. Nacionalni organ, v skladu s členom 54(2) pooblaščen za naloge v zvezi s potrjevanjem preveriteljev, ki so fizične osebe, v skladu s to uredbo dosega stopnjo verodostojnosti, enakovredno verodostojnosti nacionalnih akreditacijskih organov, ki so uspešno opravili medsebojni pregled.

V zvezi s tem zadevna država članica takoj po odločitvi o potrditvi nacionalnega organa za izvajanje potrjevanja Komisiji in drugim državam članicam predloži vsa potrebna dokumentarna dokazila. Preden zadevna država članica ne predloži teh dokumentarnih dokazil, nacionalni organi preveriteljev za namene te uredbe ne potrdijo.

Zadevna država članica redno pregleduje delovanje nacionalnega organa, s čimer zagotovi, da še naprej dosega navedeno stopnjo verodostojnosti, in o tem obvešča Komisijo.

Člen 65**Popravljalni ukrep**

1. Države članice v rednih časovnih presledkih spremljajo svoje nacionalne akreditacijske organe, da zagotovijo njihovo stalno izvajanje zahtev iz te uredbe, pri čemer upoštevajo rezultate medsebojnega pregleda, opravljenega v skladu s členom 64.

2. Če nacionalni akreditacijski organ ne izpolnjuje zahtev ali obveznosti iz te uredbe, zadevna država članica sprejme ustrezen popravljalni ukrep ali zagotovi, da se tak popravljalni ukrep sprejme, o čemer obvesti tudi Komisijo.

Člen 66**Medsebojno priznavanje preveriteljev**

1. Države članice priznavajo enakovrednost storitev, ki jih opravljajo nacionalni akreditacijski organi, ki so uspešno opravili medsebojni pregled. Države članice sprejmejo akreditacijske listine preveriteljev, ki so jih akreditirali ti nacionalni akreditacijski organi, in spoštujejo pravico preveriteljev do opravljanja preverjanj za njihov obseg akreditacije.

2. Če nacionalni akreditacijski organ ni opravil celovitega postopka medsebojnega pregleda pred 31. decembrom 2014, države članice sprejmejo akreditacijske listine preveriteljev, ki jih je akreditiral navedeni nacionalni akreditacijski organ, če je organ, priznan v skladu s členom 14 Uredbe (ES) št. 765/2008, za ta nacionalni akreditacijski organ opravil medsebojni pregled in ni ugotovil neskladnosti nacionalnega akreditacijskega organa s to uredbo.

3. Če potrjevanje preveriteljev izvaja nacionalni organ iz člena 54(2), države članice sprejmejo potrdilo, ki ga izda tak organ, in spoštujejo pravico potrjenih preveriteljev do izvajanja preverjanja za njegov obseg akreditacije.

Člen 67

Spremljanje opravljenih storitev

Če država članica med inšpekcijskim pregledom, opravljenim v skladu s členom 31(4) Direktive 2006/123/ES, ugotovi, da preveritelj ne deluje v skladu s to uredbo, pristojni organ ali nacionalni akreditacijski organ te države članice o tem obvesti nacionalni akreditacijski organ, ki je akreditiral preveritelja.

Nacionalni akreditacijski organ, ki je akreditiral preveritelja, sporočanje teh informacij obravnava kot pritožbo v smislu člena 61 te uredbe in ustrezno ukrepa, pri čemer pristojnemu organu ali nacionalnemu akreditacijskemu organu odgovori v skladu z drugim pododstavkom člena 72(2) te uredbe.

Člen 68

Elektronska izmenjava podatkov in uporaba avtomatiziranih sistemov

1. Države članice lahko zahtevajo, da preveritelji za poročila o preverjanju v skladu s členom 74(1) Uredbe (EU) št. 601/2012 uporabljajo elektronske predloge ali posebne oblike datotek.

2. Za predložitev poročila o preverjanju in druge vrste komunikacije med upravljavcem, operaterjem zrakoplova, preveriteljem, pristojnim organom in nacionalnim akreditacijskim organom v skladu s členom 74(2) Uredbe (EU) št. 601/2012, se lahko določijo standardizirane elektronske predloge ali oblike datotek.

POGLAVJE VI

IZMENJAVA INFORMACIJ

Člen 69

Izmenjava informacij in informacijske točke

1. Države članice vzpostavijo učinkovito izmenjavo ustreznih informacij in učinkovito sodelovanje med nacionalnim akreditacijskim organom ali po potrebi nacionalnim organom, pooblaščenim za potrjevanje preveriteljev, in pristojnim organom.

2. Če je v državi članici v skladu s členom 18 Direktive 2003/87/ES imenovan več kot en pristojni organ, država članica enega od teh pristojnih organov pooblasti za informacijsko točko za izmenjavo informacij, usklajevanje sodelovanja iz odstavka 1 in dejavnosti iz tega poglavja.

Člen 70

Program dela akreditacije in poslovno poročilo

1. Nacionalni akreditacijski organ pristojnemu organu vsake države članice vsako leto do 31. decembra predloži program dela akreditacije, ki vključuje seznam preveriteljev, ki jih je akreditiral ta nacionalni akreditacijski organ in ki so ga v skladu s členom 76 obvestili, da nameravajo opravljati preverjanja v teh državah članicah. Program dela akreditacije vsebuje najmanj naslednje informacije o vsakem preveritelju:

- (a) predvideni čas in kraj preverjanja;
- (b) informacije o dejavnostih, ki jih nacionalni akreditacijski organ načrtuje za tega preveritelja, zlasti nadzorne dejavnosti in ponovne ocene;
- (c) datume predvidenih spremljanih presoj, ki jih bo opravil nacionalni akreditacijski organ, da bi ocenil preveritelja, vključno z naslovom in kontaktnimi podatki upravljavcev ali operaterjev zrakoplova, ki bodo obiskani v okviru opazovanih presoj;
- (d) informacije o tem, ali je nacionalni akreditacijski organ od nacionalnega akreditacijskega organa države članice, v kateri preveritelj opravlja preverjanje, zahteval, da opravi nadzorne dejavnosti.

2. Po predložitvi programa dela akreditacije v skladu z odstavkom 1 pristojni organ nacionalnemu akreditacijskemu organu predloži vse ustrezne informacije, vključno z ustrezno nacionalno zakonodajo ali smernicami.

3. Nacionalni akreditacijski organ vsako leto do 1. junija pristojnemu organu predloži poslovno poročilo. Poslovno poročilo vsebuje najmanj naslednje informacije o vsakem preveritelju, ki ga je akreditiral ta nacionalni akreditacijski organ:

- (a) podrobnosti o akreditaciji preveriteljev, ki jih je ta nacionalni akreditacijski organ na novo akreditiral, vključno z obsegom akreditacije teh preveriteljev;
- (b) spremembe obsega akreditacije teh preveriteljev;
- (c) povzetek rezultatov nadzornih dejavnosti in ponovnih ocenjevanj, ki jih je opravil nacionalni akreditacijski organ;

- (d) povzetek rezultatov opravljenih izrednih ocenjevanj, vključno z razlogi za njihovo opravljanje;
- (e) vse pritožbe zoper preveritelja od zadnjega poslovnega poročila in ukrepi, ki jih je sprejel nacionalni akreditacijski organ.

Člen 71

Izmenjava informacij o upravnih ukrepih

Če je nacionalni akreditacijski organ preveritelju naložil upravne ukrepe v skladu s členom 53 ali če je začasni odvzem akreditacije prenehal veljati ali če je bila odločitev nacionalnega akreditacijskega organa o uvedbi upravnih ukrepov iz člena 53 razveljavljena z odločitvijo o ugovoru, nacionalni akreditacijski organ obvesti naslednje udeležence:

- (a) pristojni organ države članice, v kateri je akreditiran preveritelj;
- (b) pristojni organ in nacionalni akreditacijski organ vsake države članice, v kateri preveritelj opravlja preverjanja.

Člen 72

Izmenjava informacij s strani pristojnega organa

1. Pristojni organ države članice, v kateri preveritelj opravlja preverjanje, nacionalnemu akreditacijskemu organu, ki je akreditiral tega preveritelja, vsako leto sporoči najmanj naslednje:

- (a) pomembne rezultate preverjanja poročila upravljavca in operaterja zrakoplova ter poročil o preverjanju, zlasti o vseh ugotovljenih neskladnostih preveritelja s to uredbo;
- (b) rezultate pregleda upravljavca ali operaterja zrakoplova, če so ti rezultati za nacionalni akreditacijski organ pomembni za akreditacijo in nadzor preveritelja ali če ti rezultati vsebujejo ugotovljeno neskladnost preveritelja s to uredbo;
- (c) rezultate ocene notranje dokumentacije o preverjanju tega preveritelja, če je pristojni organ notranjo dokumentacijo o preverjanju ocenil v skladu s členom 26(3);
- (d) pritožbe, ki jih je pristojni organ prejel zoper preveritelja.

2. Če informacije iz odstavka 1 dokazujejo, da je pristojni organ ugotovil neskladnost preveritelja s to uredbo, nacionalni akreditacijski organ sporočanje teh informacij šteje za pritožbo pristojnega organa zoper preveritelja v smislu člena 61.

Nacionalni akreditacijski organ sprejme ustrezne ukrepe za obravnavanje takšnih informacij in pristojnemu organu odgovori v treh mesecih od dneva njihovega prejema. Nacionalni akreditacijski organ v svojem odgovoru pristojni organ obvesti o ukrepih, ki jih je sprejel, in po potrebi o upravnih ukrepih, ki jih je naložil preveritelju.

Člen 73

Izmenjava informacij o nadzoru

1. Če se od nacionalnega akreditacijskega organa države članice, v kateri preveritelj opravlja preverjanje, v skladu s členom 49(5) zahteva, da opravi nadzorne dejavnosti, nacionalni akreditacijski organ ugotovitve sporoči nacionalnemu akreditacijskemu organu, ki je akreditiral preveritelja, razen če se nacionalna akreditacijska organa dogovorita drugače.

2. Nacionalni akreditacijski organ, ki je akreditiral preveritelja, ugotovitve iz odstavka 1 upošteva pri oceni, ali preveritelj izpolnjuje zahteve iz te uredbe.

3. Če ugotovitve iz odstavka 1 dokazujejo, da preveritelj te uredbe ne spoštuje, nacionalni akreditacijski organ, ki je akreditiral preveritelja, sprejme ustrezne ukrepe v skladu s to uredbo in nacionalni akreditacijski organ, ki je opravil nadzorne dejavnosti, obvesti o naslednjem:

- (a) katere ukrepe je sprejel nacionalni akreditacijski organ, ki je akreditiral preveritelja;
- (b) če je primerno, kako je preveritelj odpravil ugotovljene neskladnosti;
- (c) če je primerno, kakšni upravni ukrepi so bili uvedeni za preveritelja.

Člen 74

Izmenjava informacij z državo članico, v kateri ima preveritelj sedež

Če je preveritelju akreditacijo podelil nacionalni akreditacijski organ v državi članici, ki ni država članica, v kateri ima preveritelj sedež, se program dela akreditacije in poslovno poročilo iz člena 70 ter informacije iz člena 71 predložijo tudi pristojnemu organu države članice, v kateri ima preveritelj sedež.

Člen 75

Podatkovne baze akreditiranih preveriteljev

1. Nacionalni akreditacijski organ ali po potrebi nacionalni organi iz člena 54(2) vzpostavijo in vodijo podatkovno bazo ter omogočijo dostop do nje drugim nacionalnim akreditacijskim organom, nacionalnim organom, preveriteljem, upravljavcem, operaterjem zrakoplova in pristojnim organom.

Organ, priznan v skladu s členom 14 Uredbe (ES) št. 765/2008, spodbuja in uskladi dostop do podatkovnih baz, da tako omogoči učinkovito in stroškovno učinkovito komunikacijo med nacionalnimi akreditacijskimi organi, nacionalnimi organi, preveritelji, upravljavci, operaterji zrakoplova in pristojnimi organi, ter lahko te podatkovne baze združi v centralno podatkovno bazo.

2. Podatkovna baza iz odstavka 1 vsebuje najmanj naslednje informacije:

- (a) ime in naslov vsakega preveritelja, ki ga akreditira navedeni nacionalni akreditacijski organ;
- (b) države članice, v katerih preveritelj opravlja preverjanje;
- (c) obseg akreditacije vsakega preveritelja;
- (d) datum podelitve akreditacije in datum poteka veljavnosti akreditacije;
- (e) vse informacije o upravnih ukrepih, ki so bili naloženi preveritelju.

Informacije so javno dostopne.

Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v vseh državah članicah.

V Bruslju, 21. junija 2012

Člen 76

Obvestilo preveriteljev

1. Da lahko nacionalni akreditacijski organ pripravi osnutek programa dela akreditacije in poslovnega poročila iz člena 70, preveritelj nacionalnemu akreditacijskemu organu, ki je akreditiral tega preveritelja, vsako leto do 15. novembra predloži naslednje informacije:

- (a) načrtovani čas in kraj preverjanj, ki jih je preveritelj predvidel v časovnem načrtu;
- (b) naslov in kontaktne podatke upravljavcev ali operaterjev zrakoplovov, katerih poročilo o emisijah ali tonskih kilometrih se preverja.

2. Spremenjene informacije iz odstavka 1 preveritelj nacionalnemu akreditacijskemu organu sporoči v roku, dogovorjenem z njim.

POGLAVJE VII

KONČNE DOLOČBE

Člen 77

Prehodne določbe

Emisije in po potrebi podatki o dejavnostih, nastali pred 1. januarjem 2013, se preverijo v skladu z zahtevami iz Odločbe 2007/589/ES ⁽¹⁾.

Člen 78

Začetek veljavnosti

Ta uredba začne veljati dvajseti dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Uporablja se od 1. januarja 2013.

Za Komisijo
Predsednik
José Manuel BARROSO

⁽¹⁾ UL L 229, 31.8.2007, str. 1.

PRILOGA I

Obseg akreditacije za preveritelje

Obseg akreditacije preveriteljev se navede v potrdilu o akreditaciji s pomočjo naslednjih skupin dejavnosti v skladu s Prilogo I k Direktivi 2003/87/ES ter drugih dejavnosti v skladu s členom 10a in členom 24 Direktive 2003/87/ES. Navedene določbe se enako uporabljajo za preveritelje, ki jih potrdi nacionalni organ v skladu s členom 54(2) te uredbe.

Št. skupine dejavnosti	Obseg akreditacije
1a	Izgorevanje goriv v napravah, v katerih se uporabljajo samo komercialna standardna goriva v skladu z Uredbo (EU) št. 601/2012, ali če se v napravah kategorije A ali B uporablja zemeljski plin.
1b	Izgorevanje goriv v napravah, brez omejitev
2	Rafiniranje mineralnega olja
3	<ul style="list-style-type: none"> — Proizvodnja koksa — Praženje ali sintranje kovinskih rud, vključno s peletiranjem (vključno s sulfidnimi rudami) — Proizvodnja surovega železa ali jekla (primarno in sekundarno taljenje), vključno s kontinuirnim litjem
4	<ul style="list-style-type: none"> — Proizvodnja ali predelava železa in jekla (vključno z železovimi zlitinami) — Proizvodnja sekundarnega aluminija — Proizvodnja ali predelava barvnih kovin, vključno s proizvodnjo zlitin
5	Proizvodnja primarnega aluminija (emisije CO ₂ in PFC)
6	<ul style="list-style-type: none"> — Proizvodnja cementnega klinkerja — Proizvodnja apna ali žganje dolomita ali magnezita — Proizvodnja stekla, vključno s steklenimi vlakni — Izdelava keramičnih izdelkov z žganjem — Proizvodnja izolacijskega materiala iz mineralne volne — Sušenje ali žganje mavca ali proizvodnja mavčnih plošč in drugih mavčnih proizvodov
7	<ul style="list-style-type: none"> — Proizvodnja papirne kaše iz lesa ali drugih vlaknatih materialov — Proizvodnja papirja ali kartona
8	<ul style="list-style-type: none"> — Proizvodnja industrijskega oglja — Proizvodnja amonijaka — Proizvodnja organskih osnovnih kemikalij s krekingom, reformingom, delno ali polno oksidacijo ali s podobnimi procesi — Proizvodnja vodika (H₂) in sinteznega plina z reformingom ali delno oksidacijo — Proizvodnja natrijevega karbonata (Na₂CO₃) in natrijevega bikarbonata (NaHCO₃)
9	<ul style="list-style-type: none"> — Proizvodnja dušikove kisline (emisije CO₂ in N₂O) — Proizvodnja adipinske kisline (emisije CO₂ in N₂O) — Proizvodnja glioksala in glioksilne kisline (emisije CO₂ in N₂O) — Proizvodnja kaprolaktama
10	<ul style="list-style-type: none"> — Zajemanje toplogrednih plinov iz naprav, ki jih ureja Direktiva 2003/87/ES, za prenos in geološko shranjevanje na kraju shranjevanja v skladu z Direktivo 2009/31/ES — Prenos toplogrednih plinov s cevovodi za geološko shranjevanje na kraju shranjevanja v skladu z Direktivo 2009/31/ES
11	Geološko shranjevanje toplogrednih plinov na kraju shranjevanja v skladu z Direktivo 2009/31/ES
12	Dejavnosti letalstva (podatki o emisijah in tonskih kilometrih)

Št. skupine dejavnosti	Obseg akreditacije
98	Druge dejavnosti v skladu s členom 10a Direktive 2003/87/ES
99	Druge dejavnosti, ki jih država članica vključi v skladu s členom 24 Direktive 2003/87/ES in jih je treba podrobno navesti v potrdilu o akreditaciji

PRILOGA II

Zahteve za preveritelje

V zvezi z zahtevami za preveritelje se uporablja harmonizirani standard, ki je v skladu z Uredbo (ES) št. 765/2008 ter določa zahteve za organe za potrjevanje in preverjanje toplogrednih plinov, ki se uporabljajo pri akreditaciji ali drugih oblikah priznavanja. Poleg tega se uporabljajo naslednji postopki, procesi in ureditve iz člena 40(1):

- (a) proces in pravila komuniciranja z upravljavcem ali operaterjem zrakoplova in drugimi zadevnimi stranmi;
- (b) ustrezne ureditve za zagotavljanje zaupnosti pridobljenih podatkov;
- (c) postopek obravnave prizivov;
- (d) postopek obravnave pritožb (vključno s časovnimi okviri);
- (e) postopek izdaje revidiranega poročila o preverjanju, če je bila v poročilu o preverjanju ali poročilu upravljavca ali operaterja zrakoplova ugotovljena napaka, potem ko je preveritelj poročilo o preverjanju predložil upravljavcu ali operaterju zrakoplova za nadaljnjo predložitev pristojnemu organu;
- (f) postopek ali proces za oddajo dejavnosti preverjanja drugim organizacijam.

PRILOGA III

Minimalne zahteve za postopek akreditiranja in zahteve za akreditacijske organe

V zvezi z minimalnimi zahtevami za akreditacijo in zahtevami za akreditacijske organe se uporablja harmonizirani standard, ki je v skladu z Uredbo (ES) št. 765/2008 ter določa splošne zahteve za akreditacijske organe, ki akreditirajo organe za ugotavljanje skladnosti.